

HERTZA MIKOLA

TRÓN

Szereplők

ALFONZ BOMMEL *SS-Obersturmführer* / SALASVÁRY KÁLMÁN *matematika szakos tanár* / VÁJNER

JAMES CLEVNY, *Sir Thomas Bold lovásza*

SIR THOMAS BOLD, *angol főnemes*

SIR HENRY CROWN, *angol főnemes, várúr*

} / ÁRPIÉK

HELÉNA, *Sir Henry lánya* / ERZSIKE *helyettesítő tanár* / BIZSU *sorozatszínész*

HENRIK, *angol király* / SANYIKA *tanuló* / TJ *tinisztár* / JÁTÉKOS

RONHALD, *Canterbury érseke* / KLENC SÓ GÉZA *fizikatanár*

ANYAKIRÁLYNŐ, *Henrik anyja* / AMÁLIA *irodalomtanár* / MŰVÉSZNŐ

HÓHÉR, *hóhér*

BRIGÁDOS JOSZIF, *Sanyika nevelőapja*

PISGHEAR MATEI, *csúfnevén Pizgyá Matyi, milicista* / SENNEI GYULA

PRODUCER-RENDEZŐ, *producer-rendező*

LAJOSKÁM, *producer-rendező asszisztens*

BOMMEL TAMÁS, *programigazgató*

TITKÁRNŐ

L, *politikus*

SS tisztek, *őrök*

A színházba lépő nézőket egy SS katona és egy vöröskeresztes karszalagos, szintén SS egyenruhás nő fogadja, eltépi a jegyeket. Az előtérben náci tisztok, némelyikükbe elegáns nők karolnak, nézegetik a fényképeket. Egy meg nem nevezett kivégzőtábor katonái és ezek családtagjai. Hangszórókból német katonai propagandaszöveg recseg: „**A tegnap végrehajtott Luftwaffe támadás sikeres volt, Sztálingrád romokban hever a dicsőséges B hadsereg előtt. Maximilian Von Weichs tábornok hamarosan a városban lesz katonáinkkal. A szovjet erők ellenállása gyenge, szinte nem is létezik. Sztálin, a gyáva diktátor megtiltotta a civil lakosság távozását, hogy ezzel motiválja katonáit, de pontosan az ellenkező hatást érte el. A támadás első hullámát jelentő Luftwaffe bombázás több ezer civil lakos halálát hozta, az utcákon heverő holttestek látványa demoralizálja a szovjeteket, bizonyítja, hogy az ellenállás fölösleges. Bizonyára hamarosan megadják magukat, és akkor véget vetünk a támadásnak. A 800 milliméteres Dora vasúti ágyú elfoglalta kijelölt helyét, és kíméletlenül szórja halálos lövegeit a lángoló városra. Hadseregünk a nemzetközi összefogás példája, a német hadsereg bátor katonái mellett az olasz, román és magyar katonák is Sztálin fattyainak vérére szomjasak. Eljött a bosszú perce! Sztálingrád hamarosan a mienk, és Moszkva felé taposhatnak utat legyőzhetetlen harcokcsijaink. Nemsokára Von Weichs tábornok B hadserege egyesül Von Kleist tábornok A hadseregével, és ellenségünk fővárosa felé veszik az irányt. A béke pillanata rohamléptekben közeledik! Heil Hitler!**” A szöveg folyamatosan ismétlődik, lehet németül is, esetleg mind a négy nyelven, egymás után.

A figyelmeztető jelre a katonák bemennek, és elfoglalják fenntartott helyeiket az első sorban. Családtagjaik izgatottan várják az előadás kezdetét, a tisztok méltóságteljesen nyugodtak.

PROLÓGUS

Szétnyílik a függöny, belép egy SS tiszt. A színpad közepére vonul, a nézőkhöz fog szólani

ALFONZ BOMMEL SS-Obersturmführer, szerző

Heil Hitler! (Karlendítés, majd leveszi kalapját)

Meine Damen und Herren! Köszönöm, hogy jelenlétükkel megtisztelték szerény kis előadásunkat. Mielőtt felgördülne képzeletbeli függönyünk, szeretnék pár kérdést feltenni, illetve válaszolni is rájuk. Rövid leszek, ünnepélyesen megígérem, hogy nem fogom untatni Önöket. (A nézőtéren ülő tisztok közül valaki beszél: „Mindig untatsz, Alfonz, ne ígérj olyant, mit nem tudsz betartani!”, nevetés. Meghitt, „családiás” hangulat van a teremben) Rendben, rendben, igyekszem nem annyira untató lenni, mint mindig. Kedves nézők, valamennyien ismernek, igaz inkább itteni minőségemben: Alfonz Bommel SS-Obersturmführer vagyok, a Führer katonája. Engedjék meg, hogy mások arcom is megmutassam ma este. („A tegnap már megmutattad, részeg disznó, amikor bevedelted előlünk a szeszt!”) Bitte, uraim, kérem, hölgyek is vannak köztünk... Csendet! Szeretném minél hamarabb befejezni, hogy rátérhessünk az előadásra. (Egy tiszt feláll helyéről, és szúrósan szétnéz, rögtön csend lesz. Még nézi meredten őket pár másodpercig, majd visszaül helyére) Danke schön. Míg el nem feledném: külön köszönöm, amiért jóváhagyta, hogy véghezvigyem tervemet. Ön nélkül nem lennénk ma itt, Herr Standartenführer!

Talán tudják egyesek, a szent háború előtt tanár voltam, ugyanakkor irodalommal is foglalkoztam. Írásaim itt-ott megjelentek, főleg miután sikerült a kulturális lapok szerkesztőségeiből félreállítani a zsidókat, akik addig mindent ellenőrzésük alatt, illetve torz ízlésük fogságában tartottak. Mivel itteni munkánk monoton – tesszük ezekkel a szörnyekkel amit tennünk kell pártunk, hazánk és Führerünk nevében –, szabad perceimben megint írni kezdtem. Gondoltam, írok egy kis előadást, amellyel egy estére szórakoztatom Önöket. Inter arma, silent musae – mondta valamikor Cicero, a római birodalom szónoka. Falsch! Fegyverdörgésben sem hallgatnak a múzsák! Még itt, a krematórium füstös melankóliájában is megtalált csókjával egyikük. És ha már latin idézettel fárasztom Önöket, meine Damen und Herren, térjek rá az előadás lényegére. Ugyanis nem szokványos előadást fognak ma este megtekinteni! Remélem, olyan időkre tudom kedves nézőimet visszarepíteni, amikor még az előadás nem csak szereplés, képmutatás és bájos tetszelgés volt, hanem valódi izzadság, vér és könny. A színészek sem holmi szimulánsok, vásári bohócok, hanem igazi élet-halál harcot vívó hősök voltak. Igen, a római gladiátorokról beszélek. Valljuk be, irigykedve gondolunk vissza azon korok arénáinak nézőire: ők még láthattak igazi drámát. De korunkban ez már lehetetlennek tűnt. Azt hittük, soha sem tapsolhatunk többé igazi halálnak, a művészet oltárán áldozatul hozott életnek. Ez adta az ötletet, hogy létrehozzunk valami egyedit, valami egészen különlegeset ma este. Az általam megírt dráma valóbb lesz, mint bármely színpadra írt dráma: ez az igazi élet és halál művészete. Bizonyára nem egy tökéletes darab, de az idő sürgetett... Vállaltam egy időpontot a bemutatóval, és tudjuk, hogy nekünk, az SS tisztjeinek az adott szó mindennél többet számít. A lényegyet nézzék: még soha senkinek nem volt lehetősége ilyen jellegű előadást látni, ahol a lefejezések, kivégzések és gyilkosságok valóban megtörténnek. Szerencsére a tragikus szerepeket előadó színészeink cserélhetőek, táborunk ilyen szempontból ellát nyersanyaggal még jó ideig, hisz van még munkánk bőven Führerünk szolgálatában.

Meine Damen und Herren! Ma egy kis szeletét fogjuk megtekinteni az angol történelemnek, olyan szereplőkkel, akik az ellenségeink jellemét jól ábrázolják, hisz ármánykodóak, képmutatóak és köpönyegforgatóak, akik az uralkodás délibábjáért bármire hajlandóak. Az események egy sikertelen puccs végjátékát mutatják be: a király halála után egyes főurak megpróbálják megkaparintani a trónt, fellázadva az új örökös, a még gyermek király ellen. A lázadást a hűséges nemesek leverik, és a trónörökös visszakapja koronáját és országát. Egy várban gyűlnek össze a végső győzelem után, méltó büntetést osztani a legyőzöttekre, jutalmat az elismerésre szomjas győzteseknek.

A helyzet tehát adott: ma fejek fognak hullani a hóhér bárdja alatt. Ne feledjék: igazi fejek. Igazi vér. Igazi szenvedés. Igazi szórakozás. Jó szórakozást! Most pedig hadd jöjjenek színészeink azokkal a szavakkal, amelyekkel a gladiátorok léptek az arénába: Ave Ceaser, morituri te salutant! *(Összeveri bokáit és kilendíti karját)* Heil Hitler! A halálba indulók köszöntenek!

Kimegy

I. RÉSZ

Bejön a színre James Clevny, Sir Thomas Bold lovásza. Egy SS tiszt, egyenruhában, fején viszont középkori lovagi sisak, övén a pisztolytáska mellett kard, lábán sarkantyús csizma.

JAMES CLEVNY

Csatánknak vége, győztünk és élünk.
Ki él sem győztes mind – nyilván – de jobb,
ha győzve és még élve kap békénk,
mint rozsdásan nyikorgó vasbilincs
zárjában várva győztesek lendített
ujját: le vagy fel fog mutatni? Élet?
Halál? És él-e még, ki tömlöc mélyén
napfényt többé nem érez? Ér ez még
annyt, hogy életnek nevezzétek ti,
ti vesztesek, kik éltek még?... Még éltek?
Vagy lelketek már porlad régen, élő
testben, halott bűzben kárhozva végleg
bűnéért, hogy király vérét szomjazta?

Ordítás hallatszik kintről, James Clevny felkapja fejét

Ki ordít éktelen hangon? Kinek száll
ily zajjal lelke poklok mély bugyrába?
Oh, egy vesztes vitéz fejét szedik le,
királyunk hóhérjának bárdja vág
igazságot kinyújtott nyak tövére.
Csak egy kis senki múlik most halálba...
Urát követte harcba ő csupán.
Valódi bűnös nincs lehajtott fejjel
a bitón még. Kik vitték embereik
csatába, árulásba, végre ők is
megkapják méltó bérüket... Halált!

Még egy éktelen üvöltés, rimánkodás, kegyelemért esdeklés hallatszik

Ordíts csak, ordíts, hisz jogod van rá.
Te csak tetted, mit tenned kell, ha urad
szólít csatába: vitted életed,
a bőrödet vásárba, csak követted
habzó szájú lóval vágatva előre,
éles kardok téged váró hegyébe.

Csattanás, az ordítás megszakad

Most csend van. Vége. Még egy ment a többi,
a már fej nélkül nyugvó társai
kazlába. Nő a nagy halom, rendben nő,
miközben jajveszékelés zenél,
ordítás harsog mellé altatót.
Főbűnösök, nemes urak, ti jösztek
– jösztek, hogy menjetek örök pokolba! –,
csak állványt épít fej nélkül heverő
csatlósaitokból éhes hóhérunk,
legyen, hová guruljon leválasztott
fejetek, árulók! Kegyvesztett, egykor
a főasztal mellett ülő istenből
így lesz holt senki. Úr ellen lázadt,
kiirtott, megveszett kutyák lesztek ti,
kik gazdátok kezébe martatok.

Mi bűne új királyunknak? Miért
lázadt fel egykor hű köre atyjának
a trónra lépett új, jogos úr ellen?
Még halt király gyereke, egy kisfiú,

mély gyászban. Hagyd, hogy sírjon még apjának
ki sem húlt tetemén. Vigyázz! Ne őt lásd,
a gyermeket! Király már ő, kisírt
szemek mögött is ott lapul vad ősei
tanult ösztöne: karmával tép szét
minden férget, ki sásfészkére tör,
szívét kitepi, megtapossa, vérbe
meríti lázadó fejét, hullámként
borul föléje vad haragnak árja,
égő várában szénné ég utolsó
magjáig volt családja árulóknak!
Nevét sem őrzi majd a még üszkös fal
a hajdan volt hűtlen lovagnak...
Nem csak test halhat meg, tudd! Minden múló!
Egykor volt, még dicső idők is semmivé
válnak, ha úgy akarja nagy királyunk.
Halott király nincs. Új király sincs, persze!
A trón az egy, mint mindig volt. Egy úr van,
nem árva gyermek, nem gyász, könny – király!
És ehhez tartsd magad szerény alatt-nép,
törvényszigor szavához, őseink
vörös vérébe írt szabályhoz:
az úr egy, és nincs más út, csak halál!
A fej lehajtva így is, úgy is ám...
Ha nem magától, hát majd megsegít
a kard! Hóhérunk éles bárdja fogja
leszegni áruló alattvaló,
istent káromló, élni nem méltó,

elkárhozott fejét a téves úton,
pokolba tartó ösvényen halálra
és fejvesztésre éhező csalónak!
Segít a vas! Halál vasát ízleld!

Kardot ránt

Gaz áruló! Tudhattad volna, más
jutalma nincs az árulásnak.
Halál van vagy törvény: alkudni kár.
Király van vagy nincsen semmink. Semmink!

Simogatja a kardját

Erős kard, mert királyt védett csatában.
A vas vassal csapott szikrát, pedig jól
tudták, hogy szent erő véd minden kardot,
ami koronát és országot óv.
Gondolták, hogy fejük közül kerül ki
amelyre jól talál majd, ékszerként
a korona, de jobban fekszik most
a kard nyakán, mielőtt elválasztja
a bűnös gondolatot szülő főt
a testtől, vért a szívtől, szárnyat vágytól...
Ti, kik követtétek Sir John Wintert
vakon – hisz másképp hogy törhetsz királyunk,
az új Henrik királyunk trónja ellen –,
mi várhat most rátok? Van még remény,
hogyan holnap még éltek? Még láttok este
holdat, majd holnap hajnalban napfényt?
Hiába is süvöltené megtért –
ma megtért – lelketek szövetségünkkel:

Henrik halott, éljen Henrik királyunk!

Elvesszen mind, ki áruló lett és még él!

A monológ közben folyamatosan hallatszik a bárd csattogása, minden csattanással lehull egy fej, jön a következő sor rimánkodás.

A háborúnak vége, és győztünk,

eljött elszámolás, fizetség idője.

Kardunk éhes, vért szomjazik pengéje.

Vasból elég volt – sír kicsorbult éle –

lehajtott fejnek vére kenj rám,

vasszikrák hagyta sebre gyógyírt hamar!

Végignyolja kardját.

Belépnek a színre Sir Thomas Bold és Sir Henry Crown, a vár ura.

Mindketten rabruhában vannak a lovagi jelmez alatt.

SIR THOMAS BOLD

Mi van James, hé, gazember, mit csinálsz?

Kardod lóbálsz? Még sebet vágsz véle

bután fénylő képedre!

JAMES CLEVNY

Ó, uram, ne

nézz így rám, hű szolgálóra, épp pihentem

egy percet, és futok már vissza, hív

a kötelesség és csatában fáradt

lovaid szomja... Nézd, itt sem vagyok már!

SIR THOMAS BOLD

Gyerekkorától társam. Jól ismertem,

az apja én apámnak volt szolgálója.

Eszének párja nincs szolgálóim közt –

viszont utolsó munkában, mert léha.

SIR HENRY CROWN

Kinek van ész fejében, unja, hogy ne
filozofálgatással töltse életét.
Örülj, hogy van, kivel beszélj magányban,
méltó főúri társaság híján.

SIR THOMAS BOLD

Igaz, hogy bátor volt a harcban, kardját
jópár ellenség teste megízlelte,
De most, hogy háborúnknak vége, vesse
eszébe mélyen: szolgálnia kell!
Nehogy már többnek érezze magát
attól, hogy hú kutyaként értem küzdött.

SIR HENRY CROWN

Szerinted így gondolja ezt királyunk,
Henrik, kinek trónját megvédtük – rólunk?
Hogy jó kutya, ki értem harcolt, csak
azt tette, mit tennie kell szolgaként?

SIR THOMAS BOLD

Az más! Mi nem vagyunk szolgák! Vérünk
nemes, nem pórnép vére – nem feledhetné,
mit kell köszönnie élete végéig
azoknak, kik megvédték trónját. És ez más!

SIR HENRY CROWN

Vajon más? Végül is mindenkinek van
fölötte egy még nagyobb úr – nekem is,
de néked is. Sőt, még Henrik fölött is
kell hogy létezzen egy nagyobb hatalom.

A sors? Ki lenne oly nagy, hogy parancsol
magasban trónoló királynak akár?

SIR THOMAS BOLD

Elhallgass! Meg ne hallja szentségtörő
szavaid! Mámoros, győztes király,
beléjött éppen, hogy fejeket csapjon...
Ha már említéd: vak sorsot ne kísérts!

SIR HENRY CROWN

Ne félj! Ismersz engem, nagy tervem más.
Kihaszználám inkább, hogy jó oldalán
vagyunk most épp a gyorsan változó
sors kerekének. Nem elég erős
kötél köt trónunkhoz? Még mély sebeink
sem hozták méltó zálogát az úr
örök biztonságos szerelmének? Hah!
De mindezt még ma megválthatja lányom...

SIR THOMAS BOLD

Lányod? Heléna?

SIR HENRY CROWN

Ő, ki más? Nekem más
lányom nincs, és ha van, hát nem törvényes! *(Nevet)*
Helénát meg feleségem szülé,
hadd higgyem, hogy valódi lányom ő!

SIR THOMAS BOLD

Mi fészkedben – tiéd. Legyünk hálásak
hű asszonyaink tiszta erkölcsének!

SIR HENRY CROWN

Helénának családja nagy szerepét
szánom. Ha ott voltam elsőnek Henrik
védelmében – most nem mondhat nemet.

SIR THOMAS BOLD

Hozzáadnád lányod Henrikhez, hogy légy
észak legfontosabb embere? Nem rossz!

SIR HENRY CROWN

Nem rossz?! Nem csak hozzáadom, nem ám!
Vérem fog ömleni királyi vérbe –
még száz és száz év múlva is apáim,
holt őseim vérét viszik királyok,
angol királyok még tovább. Ez a terv!

SIR THOMAS BOLD

Merész terv, kedves Henry, ám valóban
igaz lehet napok, hetek múltán.
Első voltál, ki mellé álltál, és most
is váradban lenget bárdot legyőzött,
vert ellensége fölött. Vendéged lett
és főfogásként árulók fejét
kínárod lába elé. Éljen Henrik!

SIR HENRY CROWN

És éljenek a győztesek, kik trónját,
országát és törvényét védték. Gyermekek
még, ezt viszont már tudja: hála jár...

Belép Ronhald, Canterbury érseke, az ifjú Henrik fő tanácsadója.

Ruhája alatt tiszti egyenruha, esetleg vöröskeresztes karszalag.

RONHALD

Kinek jár hála? Tartozik valaki
valakinek? Nem szép dolog, ha így van!

SIR HENRY CROWN

Ronhald érsek! Canterbury főpapja!
Az én házam vendége, mily dicsőség!
Szívem örvend, hogy ide érkezett,
vendégünkül tudhatjuk!

SIR THOMAS BOLD

És fejet kell
hajtsunk királyunk fő tanácsadója,
ifjú tapasztalatlan fővezérünk
ravasz tanítómestere előtt is.
Érsek, Canterbury rég látott ily jó
vezért egyházunk élén. Tisztelem, Sir.

RONHALD

Arcomra pírt rajzolnak meg nem érdemelt,
de jóleső szavaitok. Szürke
kis senki áll most előttem, mint mindig.
Az Urat szolgáló érsek vagyok csak,
egy pap voltam – papként temetnek majd el.
Hiú kis földi dolgok nem tartoznak,
nem hatnak rám. Teszem, mit tennem kell:
most épp tanácsokkal segíték, mert
ezt kéri tőlem, szolgától az Úr.

SIR HENRY CROWN

Eszed pengébb az éles kardnál, érsek.

Fontos dolog csatában, hogy fej is van
erős kar mellett, így egyenlő karddal
egy bölcs tanácsoló, tapasztalt ész.

RONHALD

Áldott légy, jó uram, köszönöm, hogy rám
ily szép szavakat mondsz.

SIR THOMAS BOLD

A nap fent van már,
királyunk érkezik mindjárt kapudhoz,
Sir Henry, menjünk őt fogadni rögtön!

Az érsek és a két lovag kimennek, különböző irányba. Belép James Clevny, aki eddig hallgatózott.

JAMES CLEVNY

Ezek volnának hát a háború,
a trónért folyt ádáz csaták nyerői:
két főúr, kik hűségükért cserébe
most tejjel-mézzel telt vad Kánaánt
remélnek. Semmi sincs ingyen, ne félj!
Harcoltak, most cukrot várnak cserébe.
Ronhald érsek... látták ravasz szemét,
nem mint király-védő harcolt Henrikért:
a yorki érsek volt az ellenség.
Midőn az áruló lett, kinyílt Ronhald
előtt a rés, most már holtan fekszik kint
amaz a harctéren, Ronhald érsek
ölében meg király csücsül, kezében
országunk, szája Henrik úr fülén
tapasz – más hangja nem juthat belé.

Harsonaszó hallatszik kívülről.

Megérkezett Henrik király, győző
vezérünk! Népe jó nevében bíró
lesz ő ma, nem király! Árulók! Végre
ütött az óra! Mánusa: bárd. Csontok
lággy roppanása: búcsúzó zenéje.

James Clevny ki.

Belép Ronhald érsek és az anyakirálynő.

RONHALD

Felség, fiad most végre ott van, hol kell:
apjának trónján. Már pihenni kéne.
Felséged is fáradt lehet mindettől...

ANYAKIRÁLYNŐ

Hagyjuk, Ronhald másokra, hogy kerülve
a lényegét, kis szóvirágokat vagy
legyet csaló mézet köpködjének szét.
Ismerjük egymást rég, túl rég, mondhatni...
Kimondhatod bátran, mi nyelveden van.

RONHALD

Királynőm, én csak őszintén beszélek
mindég: urakkal és szolgákkal, nőekkel
vagy férfiakkal, pappal vagy bárkivel hoz
beszédbe sorsom. Érsekként hazudni
nem tudhatok, mi számon van szívből jön.

ANYAKIRÁLYNŐ

Ha ezt igaznak elfogadnám, sértés,
saját magam vérig sértése volna.
Ha nem tudnál hazudni, most érsek sem
lennél. Ha nem szúrnál kést jó barát
hátába, nem lennél királyod mestere.

RONHALD

De Canterbury érsekével szól,
Felség, ne egy királyi pióccával
tévesszen össze! Míg baj volt, fiáért
feladtam szószékem; oly jó oltárom
iránt hűtlen lettem királyoméért.
Csodálkozom, hogy itt találom, Felség
hisz tudhatná, mi van műsorra tűzve:
az árulók fölött ítél királyunk
szigorú büntetést, nem asszony-szívnek,
szemnek való látvány...

ANYAKIRÁLYNŐ

Nincs édesebb
gyógyír a bosszúnál, ez kell szívemnek,
szememnek, Ronhald! Itt vagyok élvezni
férjem, fiam gaz árulóinak
keserves kínhalálát. Látott már
szemem sok dolgot, Ronhald, csak ne búsuld
gyomrom, nem fordíthatja fel pár hullá.

RONHALD

Ezért hívott, Felség, vagy van még más is?

Alázattal veszem tudomásul, hogy
nem tántoríthatom tervétől, hogy vért
igyanak fel gyönyörű szép szemei.

ANYAKIRÁLYNŐ

Beszélni akartam veled, Ronhald.
Hallottam, hogy most úgy hiszik egyesek,
adósuk Henrik fiam és királyom.
Azt gondolják, hogy bábbá tudják tenni,
mozgatni jól kézben tartott kötélén.

RONHALD

De nem lesz senki bábjá Henrik,
felséges asszonyom, királynőm, félni
nem kell, míg Ronhald ott lesz trónja szélén!

ANYAKIRÁLYNŐ

Én úgy tudom, már párt is választottak
fiamnak házigazdáink. Engednem
ezt nem lehet, mert már rég francia
királylányt választottunk néki nőül.
Ez szent szövetség, mit még apja kötött
Lajossal, nem lehet megszegni ezt.

RONHALD

Királyként fényűzés szerelemből,
szívnek szavára házasodni. Henrik
nem bánja meg, ha majd sir Henry lánya
lesz gyermekei anyja. Ezt kérik hát?
Megérdemlik, tettek jót bőven érte.

ANYAKIRÁLYNŐ

De elképzелhetetlen, hogy rongyos kis
akárki üljön Henrik mellé trónra!
És elfogadhatatlan, hogy jussuknak
véljék azt. Érte csak azt tették, mit kell,
hogy tenniük midőn veszély tör ránk.
Hisz válaszom csak az lehet, ha kérdik,
mi lesz jutalmuk: végtelen öröm,
a jól elvégzett munkának tudata.
Lajos király lányának van fentartva
az én helyem – királyunk asszonya lesz!

RONHALD

Ez is érdek, de érdek lenne az is.
Lajos még ujját sem mozdítja Henrik
védelmében, csak várta, hogy mi vége
lesz itt a harcoknak. Franciaország
még úgy sem küldte edzett, nagy seregét
menteni partjainkra, hogy királya
jövendő, megígért vejének élte
és trónja egy vékony hajszálon függött.
Nem számított lányának boldogsága,
vagy Fenséged férjével megkötött
szövetségük sem? Most miért kötnének
minket hazug szavak, miket már ők
oly könnyedén megbecstelenítettek?

ANYAKIRÁLYNŐ

Érsek, vitázni kár! Hidd el, nem lesz más

a felesége Henriknek. Ezt apja
akarta volt, mi meg betartjuk,
amit halottként már megváltoztatni
nem tud. Sir Henry Crown feledje tervét!

RONHALD

De értse meg, most nem lehet sértő
tettel borzolni hű szövetségesünk
érzékeny lelkét. Árulásnak venné
az angol urak társasága ezt:
minek francia asszony Henriknek most,
mikor majd elpusztult az árulók
miatt? Hát válasszon magának innen
nőt – mondhatják joggal. Vigyázni kell,
hisz még nagyon törékeny őalatta
a jég, alig fagyott be.

ANYAKIRÁLYNŐ

Ronhald érsek,
beszéljünk tisztán: házassága már
tény, nem vitázunk róla. Tedd, ahogyan
mondom: beszélj sir Henryvel, hogy lépjen
csak vissza, nagyravágyó terveit kár
álmodni is akár... Te tedd, ahogyan
mondom! Királyunk, országunk miatt
teszed, hogyan felednéd, kit szolgálsz
e földön? Érsekként ráérsz majd Mennyben
az istened mellé állnod, Ronhald.

RONHALD

Felség, ez így van pontosan: nekem csak
királyom, Henrik ad parancsot, nem más.
Nem a szakácsa, nem lovásza és
nem anyja mondja meg nekem, mit kell
tennem királyom hű szolgálatában!

ANYAKIRÁLYNŐ

Látom, szeretsz te szemtelen lenni,
érsek! Tudd, most valóban szemtelenként
folytatnád élted, csak férjem, Henrik még
köztünk és trónján lenne. Vassal tolnák
ki két szemed, hogy rád nevetessem majd:
itt jön Ronhald, a szemtelen, nézzétek!

RONHALD

Igen, mily kár hogy már halott...

ANYAKIRÁLYNŐ

Ronhald!

Tudom, kérésemnek meg kell fizetni
árát. Mondd, mit kérsz tőlem, hogy szót fogadj?
Mi kell még Canterbury érsekének?

RONHALD

Minden megvan, mi földi életemnek
szükség. Csak pap vagyok, kevés kell nékem.
Beérem ennyivel, mit rajtam lát.
Semmit nem adhat, Felség.

ANYAKIRÁLYNŐ

Hallom, nőt

sem, mert nem élsz ily bűnnel, nem vonzódsz
szép lábakhoz, beéred ifjú hússal,
mit papneveldétek szolgál fel éjjel.

RONHALD

Uram, bocsáss meg bűnös lelkének, hisz
nem tudja, mit beszél, tudatlan lélek!

ANYAKIRÁLYNŐ

Mondd, mit kérsz és meglesz! Szavam betartom!

RONHALD

A yorki érsekség, halott Paul széke.

ANYAKIRÁLYNŐ

Lehetetlent ne kérj! Hogy adjak még egy
főpapi címet?

RONHALD

Nem magamnak kell.
Egy seggel én sem ülhetek meg két
lovat, Felség – elnézést kérek. Megvan
már arra jó emberem, egy segédem.

ANYAKIRÁLYNŐ

Királyi biztosíték rá szavam, még
holnap beindítjuk kinevezését.
Számítok én is rád, hogy állod, mit ma
ígérsz, Ronhald. Meglátod, nem bánod meg!

Anyakirálynő ki.

RONHALD

Miért bánnám meg, hisz közös az érdek!
Fehérnép, azt hiszed, te diktálsz ma
ki él vagy hal meg? Hogy ki vesz el, vagy ki
veszejt el kit? Gőgös, tudatlan némbor...

Ronhald ki.

Belép Sir Henry Crown, lányával, Helénával.

Heléna rabruhára húzott tündérmesze jelmezt.

SIR HENRY CROWN

Heléna, húzd ki hátad, légy délceg nő!
Henrik szemét akasztanod kell rögtön,
ne bánja ő, hogy még ma jegyben áll,
hozzád kötvén sorsát, jövőjét. Majdan
születendő királyok anyját lássa,
ha rád néz! És mosolyt fess tüstént szép
pofidra, bájos gyermeki arcodra...
Légy szép! Légy jó! Légy csábító!... Légy nő!

HELÉNA

Leszek, minek lennem kell értetek.
Leszek jó és leszek szép, mint apám
parancsa szól. Milyen Henrik? Jóképű?
Ő kedves ember, lágyszívű? Szeretni
fog vagy mindig gyűlölni, mert nem akart?

SIR HENRY CROWN

Elég a kis fecsegésből, már itt jön!

Belép a gyermekkirály, Henrik. Kamasz fiú, nem rab, valamelyik tiszt fia. Mellette Ronhald.

SIR HENRY CROWN

Uram-teremtőm, végre egy király lép
szerény kis hajlékunkba! És milyen nagy
király! Győztes csaták királya, Henrik!
Heléna, mily kegyes velünk a sors...

*Sir Henry Crown és Heléna térdre vetik magukat, kezet csókolnak a királynak. Ronhald is csókra
nyújtja kezét.*

HENRIK

Örvendek, Sir Henry, hogy ily hű ember
házába érkeztem. Ki méltóbb nálad,
hogyan vendégül lásson?

SIR HENRY CROWN

Nem érdemlem meg
e választ, Felség! Érezd jól magad, míg
lakomban vagy. Bemutatom néked, ha
szabad, lányom Helénát, szívem kedves
szép ékszerét, nagy hódolód... Heléna...

HELÉNA

Felség...

HENRIK

Hölgyem...

RONHALD

Gyönyörű teremtés!
Szerethet, Sir, az Úr, hogy megáldott
ily bájos gyermekkel téged! Talán majd
feleségül mehet valaki fontos
lovaghoz, akár Felséged baráti

köréből egy megbízható vitézhez.

HENRIK

Igen, ha lesznek majd barátaim.

SIR HENRY CROWN

De hát Felség, mi már bizonyítottunk!

Barátok vesznek itt körül és védnek.

Az sem titok: Helénának már megvan,

hogyan szeretne férjül nemsokára.

RONHALD

Beszélgjünk foglyainkról! Hisz Henrik most

halált oszt, nem családot tervez.

SIR HENRY CROWN

Érsek,

pusztításnak csak akkor van értelme,

ha már látjuk virágját ezt követő

időknek. Fontos ez is, tudjuk jól!

RONHALD

Türelem, Sir... talán még nem ér véget

az élet mindenkinek, és lesz majd

alkalom lagzokról álmodni. Nem ma!

SIR HENRY CROWN

Nem?! Nem ma?! Azt is tudod, hogy mi lenne,

vagy mi *nem* lenne nélkülünk, hadunk,

erőnk, várunk, tudásunk nélkül? Érsek!

Talán ma nem ezt hallanánk (*kintről üvöltés*), vagy más

torokból törne fel halál zenéje.

HENRIK

Unom! Unom beszédetek! Kis csendet!
Hol van vesztőhelyük az árulóknak?
Rögvest vezessetek oda, ideje
a színvonalas szórakozásnak már.
Bele akarok rúgni torz szájú,
döbbent arcú levágott főkbe. Jaj, hogy
vártam már ezt! Heléna, láttál már
emberből életet kiszállni? Jössz?
Ezek míg házasságodról vitáznak,
hadd nézzünk egy kis cirkuszt! Majd szólok, hogy
a hóhér húzza lassan bárd-halálnak
gyönyörű szólamát. Hadd élvezzük mi,
hogy élünk, és ők búcsúznak visítva.
Szemük még kér, könyörög még, midőn
megvillan hóhérom vasának éle –
egy pillanat múltán meg tompa, mint
a zaj ahogyan porba ért fejével.

HELÉNA

Jaj, irtózom, ha vért látok, Felség...

SIR HENRY CROWN

Imádja ő, uram, és ha lehetne,
saját kezével ölné tyúkjaink
levesnek. Kár, hogy nem lehet, mert mit mond
a pórnép, hogy úrhölgy konyhában főz?

HENRIK

Akkor menjen, főzzön, ha nem bírják
szemei és fülei a halált.

Fehérnép! Szülés, nem halál a gondja.

Vezetetek! Hol van vesztőhelyük?

Heléna felzokogva kirohan, apja tanácstalanul néz utána.

RONHALD

Felség, dolog van, még mielőtt végső
csapást mér hóhérod rájuk, kegyelmet
is oszthatsz néhányuknak... Tárgyaljuk meg,
ki hal meg, és ki él. Vannak, kik többet
érnek, ha túlélnek, és maradnak itt,
Felségednek szolgálatában. Várjunk!

SIR HENRY CROWN

Mit várjunk? Ők talán gondolkodtak,
mikor kardot rántottak trónunk ellen?

HENRIK

Te jól beszélsz, igaz lovag vagy, Henry.

RONHALD

Uram, hallgass meg, sok-sok év van papi
szolgálatom mögött, eddig sem én,
tanácsadód ártottam néked, Henrik!

HENRIK

Mit kell ezen gondolkodnom? Halált!
Ők megfojtottak volna pusztá kézzel,
méltatlannak találva hozzám kard
vagy bárd csapásának kegyes halálát...

Igyunk bort, prédikáljunk vizet, Ronhald?

Kegyelem nincs! Dögöljenek meg mind!

RONHALD

Az akkor volt, most most van. Hallgass rám:

kegyelmétől nagy egy király, Henrik.

Minden, mi volt, nem lényeg – a most számít.

Jövő számít! Egy nagy király nem múltját

olvassa már elenyésző lapokból.

Nézz rám, és halld fényes jövőd meséjét!

A vert kutyából lesz leghűbb szolgád,

kegyelmet osztó két kezéd nyalják

élted végéig, míg azok, kik most

veled harcoltak, várják, hogy te légy

kutyájuk, mert megérdemlik. Király!

Ki mentett meg téged, ki hozta melléd

észak seregeit?

SIR HENRY CROWN

Én és társaim!

RONHALD

Dehogy! Én hoztam őket!

HENRIK

Vagy talán

Becsületük, törvényünk hozta őket?

SIR HENRY CROWN

Ki hozzon minket?! Hát mi hoztuk magunk!

Ne hallgass rá, Henrik! Látom, rossz terv

ébred ravasz érsek fejében. Vérünk

adtuk királyunkért, sokan meghaltak,
és boldogan haltak meg érted, Felség!
Ezt nem feledheted, míg trónodon fogsz
uralni népet. Jól vigyázz, mit döntesz,
kit hallgatsz meg... Kinek falai közt
vagy épp? Kardunk még forró, és könnyen vág!

HENRIK

Fenyegetsz?!

RONHALD

Mit mondtam? Látod Felség,
a kebledben felébred, lassan nyelvét
kiölti, rád mereszti mérges-éles
fogát a kétszínű kígyó. Vigyázz!

HENRIK

Vegyék fejét az árulónak, még ma!
Mit képzelsz magáról? Egy király
nem tartozik! Nekem jár! Jól tanuld meg,
mikor a porból nézel vissza fej és
élet nélkül heverő hullád vérét
kószolható varjakra. Öljétek meg!

SIR HENRY CROWN *(kardot ránt)*

Meghalsz, te korcs fattyú! *(Berohanó királyi katonák lefoglalják)* Őrség! Segítség!

*A katonák leszorítják a földre a vergődő Sir Henry Crownt, lefegyverzik, egyikük már le is akarja döfni,
de a király leinti.*

HENRIK

Ne még! Szeretném, hogy bűnhődjön tettén.
A házasságra készített lányának
halálát nézze végig, majd rohanjon

mesélni ő is poklok bugyra mélyén
őt váró hitszegő csalóknak: íme,
ki megsértette Anglia királyát!

RONHALD

Brávó, Henrik király, méltó vagy apád
koronáját viselni! Hozzátok már
Helénát: vőlegénye várja itt.
Halálos nagy szerelem lesz, míg ásó,
kapa el nem választja... pár perc múlva...

Belép fekete csuklyában, náci egyenruhában a hóhér, hatalmas bárdját (amely esetleg piros nyelvű tűzoltó fejsze) élesíti, a gyermek-király ámulattal nézi, megérinti. Sir Henry Crown életéért könyörög, térdelve rimánkodik. Ronhald, Canterbury érseke előlép, fénylő képpel, elégedetten mondja:

RONHALD

Álmodtam egy világot magamnak,
és itt állok a kapui előtt...
Ó, adj erőt, hogy be tudjak lépni:
van hitem a magas falak előtt!

Berángatják apja mellé Helénát, ruhája szakadt, sír.

HELÉNA

Apám, mit fognak tenni énvelem?
Nem akarok meghalni, irgalom!
Kegyelem! Nem bűnhődhetem apám
bűnéért, nem tettem rosszat semmit sem!

A katonák lefognak Helénát, fejét rányomják egy behozott fatöncre. Apjával együtt sírnak, annak fejét durván úgy tartják, hogy nézze, amint a hóhér feje fölé emeli a bárdot.

II. RÉSZ

Mielőtt lecsapna a bárd, belép Brigádós Jozsif, és fülön ragadva Henriket előre hurcolja.

BRIGÁDOS JOSZIF

Sanyika, hol van a butélia?

SANYIKA *(volt Henrik, Anglia királya)*

Eresszen, eresszen...

BRIGÁDOS JOSZIF

Mit mondtam neked, Sanyika? Mit mondtam neked? Mi vagyok én neked, Sanyika?

SANYIKA

Mosto... Nevelőapám...

BRIGÁDOS JOSZIF

Falrahányt borsó vagyok én neked, Sanyika? Te elvetemült féreg... Hol van a butélia? Megmondtam, hogy a két szemed és a butélia, Sanyika. Megmondtam! Erre meg hol talállak? A művelődési kultúrotthonban talállak, Sanyika? Itt cserélik ki a butéliát, Sanyika? Itt cserélik? A tanács udvarán cserélik, te haramia! Mások már ott állnak sorban, reggel héttől, várják a kocsit a gázvállalattól, te meg színházadit játszol?

SANYIKA

Mindjárt megyek, csak próbáltam.

BRIGÁDOS JOSZIF

Miért nem próbálsz meg épeszű, normális ember lenni, Sanyika? Azt kellene naponta négy órát próbáljad.

KLENCSÓ GÉZA *(volt RONHALD, Canterbury érseke)*

Brigádós elvtárs, tessék elengedni a gyermeket.

BRIGÁDOS JOSZIF

Bocsánat! Bocsánat! *(Elengedi Sanyikát, fenyegetően közeledik Klencsó felé)* A maga gyermeke, tanár elvtárs? Nem is tudtam. Az asszony azt mondta, mikor ezzel az ütődött kölyökkel együtt elvettem feleségül, hogy nem tudja, ki az apja, a szentlászlói búcsún ismerte meg, és csak annyira emlékszik, hogy búzlótt a szája, és félkegyelmű volt. Búzlík a szája, tanár elvtárs?

KLENC SÓ GÉZA

Nem bűzlik... Tessék kérem hagyni a gyermeket próbálni. Jövő héten van az előadás. Megy a gyermek a gázpalackot cserélni...

BRIGÁDOS JOSZIF

Miféle gázpalackot? Sanyika! Mit kell neked kicserélni a tanács udvarán?

SANYIKA

Hát a... izét.

BRIGÁDOS JOSZIF

Gázpalackot vagy butéliát?

KLENC SÓ GÉZA

Kérem, az ugyanaz.

BRIGÁDOS JOSZIF

Gázpalackot vagy butéliát, bűdös kölke?

SANYIKA

A butéliát.

Belép Pisghear Matej, a falu magyarul is beszélő román milicistája (rendőre), akit a helybéliek Pizgyá Matyinak neveznek a háta mögött.

PIZGYÁ MATYI

Mi történik itten?! Mi ez? Miféle uniformisok?

A szereplők kezdenek ijedten elszállingózni a színpadról. Thomas Bold, Henry Crown és James Clevny leugranak a nézőtérre, az ott ülő SS tisztekkel és kísérelőkkel feltűnés nélkül az oldalsó vagy hátsó bejárat felé settenkednek, de még nem mennek ki, hallgatóznak.

PIZGYÁ MATYI

Brigagyéros elvtárs! Maga itten a főnök?

BRIGÁDOS JOSZIF

Isten ments! Vagyis, dehogy! Én is most jöttem be, a nevelt fiamat kerestem mindenfelé, mindenki sorban áll a tanácsnál a butéliával, ma van a csere, errefel ő meg sehol. Mindenhol kerestem!

PIZGYÁ MATYI

Ki itten a főnök?! Ki a sefu?

Belép Alfonz Bommel SS-Obersturmführer, civilben Salasváry Kálmán, tanár.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Rendőr elvtárs, én vagyok a felelős. Készülünk a Megéneklünk Románia fesztivál országos szakaszára, meghívtak, bejutottunk, azért készülünk.

PIZGYÁ MATYI

Fesztivál?! Mi ez az uniformis? He? Ki adott erre autorizáció? Hol van a megengedés? A papír?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Kérem, ez mind le van beszélve a megyével.

PIZGYÁ MATYI

A megyével? Látja itten megyét? Nem látja. Én se nem látom. Itten egy hivatalosság van, oficiál. És az én vagyok! A falu milicistája.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Rendőr elvtárs...

PIZGYÁ MATYI

Nem rendőr elvtárs! Milicista elvtárs!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Milicista elvtárs, elnézést. Szóval beneveztünk a fesztiválra.

PIZGYÁ MATYI

Az Énekelje meg Romániát fesztivál.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Pontosan. És azért próbálunk...

PIZGYÁ MATYI

És maga itt azt csinálja?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Mit?

PIZGYÁ MATYI

Hát énekelje meg Romániát? Kántálja...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hát igen, azt próbáljuk...

PIZGYÁ MATYI

Nyémet egyenruhában? Maga kántálja itten Romániát, szocialista republikát, horthysta egyenruhába?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Ez kérem SS egyenruha, nem horthysta.

PIZGYÁ MATYI

Pofa be! Nekem nem megmondani itten okoskodást! Kérdem még egyszer: hol van az autorizáció? Aláírás, pecsét! Hol van?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Esetleg megmutathatom a meghívót, hogy jövő héten Szuceáván...

PIZGYÁ MATYI

Halló! Maga nem hallani jól vagy mi? Kérdem: pecsét, aláírás, papír?!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nincs.

PIZGYÁ MATYI

Akkor vetkőzni le.

SALASVÁRY KÁLMÁN

De ez, kérem, a kosztümös próba.

PIZGYÁ MATYI

Csórén csinálni kosztum próba, amíg nincs autorizáció! Ez az uniformis a törvény tilcsa! Tja! (A hóhérrak) Csóró! Te vegyél el papír, ceruza, író. Mindenkinek a nevét tegyed rá listára. Aki itt volt, az felelni fog. A faszcsizmus nagy bűn. Ezért itten fejek fognak hullni le. Írjad!

HÓHÉR

Van valakinek írószere? Papírja?

Salasváry Kálmán zsebéből füzetecskét húz elő, golyóstollat, átadja. Pizgyá Matyi félrebb vonul a hóhérral és diktálja a neveket: Salasváry Coloman tanár elvtárs, faszcsizta uniformisban, Csicsay Zoltán dettó..., sorra mondja azokat akik SS egyenruhában vannak, a hóhér, mikor írni kezd, visszahúzza fejére a maszkot (csuhát), amit addig feltolt a feje búbjára.

A nézőtér ajtajánál álló német tisztek zajt csapva kimenekülnek, Pizgyá Matyi felfigyel rájuk.

PIZGYÁ MATYI

Héj! Stop! Kik még vagytok ott? Nem elfutni! Hé, nem elfutni, mondtam! Vissza ide! *(Mivel azok rá sem hederítve kimennek, a hóhér felé fordul)* Kik voltak? Köpjed gyorsan! Név, foglalatossága, mindnek, akik kiszökték magukat!

HÓHÉR

Én nem ismerem az összest... Azt hiszem Árpiek voltak...

PIZGYÁ MATYI

Miféle Árpikék? Kik azok? Írjad fel őket!

HÓHÉR

Írom, írom...

BRIGÁDOS JOSZIF

(Sanyikának) Mibe keversz bele, te hülye kölyök?! Azt mondtam, hogy butéliát cserélsz ma, nem börtönbe juttatsz! *(Nyaklevest ad Sanyikának)* Nyomás a tanácsházára!

PIZGYÁ MATYI

Stop! Senki se nem megy sehová! Mindenki itt marad, amíg lediktálom a névsorolvasást!

BRIGÁDOS JOSZIF

Kérem, engem ne írd fel, Pisghear elvtárs, drága Matei, én csak most toppantam be...

PIZGYÁ MATYI

Igen kérem, tudjuk mi az ilyensmi. Ezt mondták Herman Göringék is... A nürnbergi tribunálba. Csak akkor toppantottak be! Betoppantottak, hát ni! Mindenki náci egyenruhában korzózott, meg szenvedtette más népeket. Kárnává! Moszkobál! Notáljad le őt is oda...

BRIGÁDOS JOSZIF

Na, ide figyelj, ebből legyen elég! Felírtál engem is, te marha?! *(Kirántja a hóhér kezéből a noteszt, dulakodnak, a rendőr is közbelép, lecsúszik a tányérsapkája)*

PIZGYÁ MATYI

Hó, te! Hó-nye! Hivatalos személlyel dulakodol? Pisghear Matei, milicista vagyok! Na, tessék, csináltam bemutatkozást, most már tudod! Ez oficsiál megvolt! Most már jogom van lőni is, ha nem hagyod abba!

BRIGÁDOS JOSZIF

Pisghear Matei a francot! Nálunk a faluban mindenki Pizgyá Matyinak szólít!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Kérem, uraim! ... *(Észbe kapva)* Elvtársaim! Kérem... Viselkedjünk civilizált emberek módjára!

BRIGÁDOS JOSZIF

Nekem egy egyszerű milicista ne dirigáljon! Az én nevemet ne írogassa sehová! Ne, mit írtak: Brigádos Joszif! Ez nekem a becsületes nevem?

HÓHÉR

Jóska bácsi, magát meg így ismeri mindenki a faluban... Ha már maga a brigádfőnök a termelőszövetkezetben...

BRIGÁDOS JOSZIF

Ez becsületsértés! Lovász Iosif a nevem, ha már hivatalos listát akarnak írni. Írja oda, becsületes neve...

PIZGYÁ MATYI

A becsületeset ne írd, mert nem az.

BRIGÁDOS JOSZIF

Micsoda?! Mit mondtál?

PIZGYÁ MATYI

Tudjuk mi azt, hogy miféle ember te vagy. Hogy mik tűnnek el a kollektívából. Pedig az nem a tiéd, az a közös! Közös!

BRIGÁDOS JOSZIF

Mi tűnik el? Mi közös?

PIZGYÁ MATYI

Minden közös! Azért van a kommunizmus! A miénk, a népeké, nem a tiéd!

BRIGÁDOS JOSZIF

Hát megáll az eszem! Sanyika! Hol van a butélia?

SANYIKA

Hozom... *(Kirohan)*

BRIGÁDOS JOSZIF

Ezt nem hagyom annyiban. Ezért még felelni fogsz! Beszélek én a feletteseiddel...

PIZGYÁ MATYI

Beszélj, ingyen van. Telefonálod őket? Majd a kollektíva aztat is fizeti.

BRIGÁDOS JOSZIF

Nem hiába hívnak Pizgyá Matyinak... Mit hívnak: küldenek! *(Lefordíthatatlan szójáték, Pizgyá Matyi románul anyázást jelent)*

Pizgyá Matyi torkon ragadja Brigádos Joszifot, aki nem hagyja magát, birkóznak, a többiek tanácstalanul nézik, nem mernek közbeavatkozni. Közben Sanyika betaszít egy klasszikus, régi babakocsit, benne van a gázpalack. A verekedő milicista pisztolya leesik, Sanyika felkapja, két kézzel tartva lassan feléjük emeli. Salasváry Kálmán észreveszi.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Sanyika! Vigyázz, tedd le a pisztolyt!

Pizgyá Matyi kétségbeesetten észleli, hogy elejtette, a verekedés megszakad. Brigádos Joszif és Pizgyá Matyi rémülten állnak a rájuk meredő fegyver előtt.

BRIGÁDOS JOSZIF

Sanyika...

PIZGYÁ MATYI

Kölök! Ne tartsd felénk a pisztoly, te!

SANYIKA

(Sírni kezd, de nem engedi le a fegyvert) Én csak szerepelni akartam... Eljátszani az angol királyt... De maga mindig csak ordít, csak parancsolgat: „Sanyika, a butéliát! Sanyika, a butéliát!” Édesanyámnak is csak ordít! Maga rossz ember!

BRIGÁDOS JOSZIF

Jól van, na, tedd csak le...

SANYIKA

Ezért iszik, nem látja? Ha mindig veri... Igen, az én édesanyám egy részeges, züllött nő. De maga miatt!

PIZGYÁ MATYI

Mondja már neki, hogy tegye le...

BRIGÁDOS JOSZIF

Sanyika, kérlek... Sanyika... én vagyok a mostoha... a nevelőapád!

SANYIKA

„Hol van a butélia? Kicserélted-e a butéliát?” Itt van, látja? Ebben tologatott édesanyám, amikor kicsike voltam.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Sanyika, a játék nem fegyver...

SANYIKA

Ebben taszított engem az utcákon. Énekelt nekem... Most is énekel. Magának, részegen. Amikor nem egy sáncban fekszik, átázva. Elázva.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Akarom mondani: a fegyver nem játék!

SANYIKA

Maga lökte le a lejtőn! Maga lökte be a sáncba!

PIZGYÁ MATYI

Kicsi fiacska, tedd le, baj lesz belőle. Probléma.

SANYIKA

„Sanyika, a butéliát!” Azt sem nézi, hogy nem bírom én el ezt a nehéz butéliát. Miután kicserélik az újra. Édesanyám segített beletenni a babakocsiba. Azt mondta: Sanyika, ebben sétáltattalak, amikor kicsike voltál. De mire hazaérek, már aludni fog részegen, nem lesz, aki segítsen kivenni az új butéliát.

BRIGÁDOS JOSZIF

Úgyszincs megtöltve az a pisztoly...

PIZGYÁ MATYI

Hogy ne nem volna?! Nem járkálok én üres pisztollyal! Még a sziguráncája is ki van neki biztosítékolva...

SANYIKA

Állandóan csak a butéliát búsulja, minden harmadik hónapban... „Sanyika, ma cserélik a butéliát a tanácsnál, nehogy elfeledd, Sanyika. Sanyika, állj sorba, Sanyika. Megvan a butélia, Sanyika?”

BRIGÁDOS JOSZIF

Sanyika, neked is főz az a butélia, nem csak nekem...

SANYIKA

Édesanyám főz, nem a butélia!

BRIGÁDOS JOSZIF

Na, tudod mit? Élj tovább boldogan az anyáddal! Én leveszem a kezem rólatok! Maradjatok a részeg hányadékában, szeressétek egymást! Ez a hála?! Az anyád hálája? A te hálád? Te, lóköttő! Add ide a butéliát! Az az enyém! Vegyetek magatoknak, majd ha kell! *(Odaugrik a babakocsihoz, kikapja belőle a gázpalackot, görnyedten tartja ölében. Sanyika ijedten hátrált pár lépést, a fegyvert még mindig rájuk szegezi)* Mik lennétek ti nélkülem, he? Anyád már rég porladna a temetőben, te meg éldegélhetnél az árvaházban. Hát most majd meglátjátok! Veheted is az irányt az árvaház felé! Majd lophatsz onnan virágot a részeges anyád sírjára! Még a virág sem fog megteremni a sírján a sok szesz miatt, amivel anyáddal együtt beszennyezik a temető földjét!

SANYIKA

Hallgasson! *(Elsül a fegyver, Brigádós Jozsif megtántorodik, de nem engedi el a gázpalackot. Pizgyá Matyi elkapja, nagy nehezen kiveszi a palackot a kezéből, lefekteti a földre Brigádost. Salasváry Sanyikához ugrik, elveszi tőle a fegyvert.)*

PIZGYÁ MATYI

Valaki gyorsan hívja a doámná doktort! A doktoricát! Meglőtte! Az én pisztolyommal, doámne, doámne, mi lesz ebből... A doámná doktort, repede! Siess! Gyorsan siess! Áááá... Nem is kell már ide a doámná. *(Életjelek után kutat, majd csalódottan feltápáskodik)* A katolikus pópát kell idehozatni. Nyugudjék béke poraira.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Sanyika... Mit tettél, Sanyika?

SANYIKA

Meghalt?

PIZGYÁ MATYI

Adja ide a pisztolyt!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Ne merjen közel jönni! *(Rászegezi a fegyvert a milicistára)* Kezeket fel!

PIZGYÁ MATYI

Ne csinálja a marhaságot! Ne csináljon nagyobb probléma mint most! Tegye le szépen...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Kezeket fel! Állj, vagy lövök!

PIZGYÁ MATYI

Jól van, jól van, megállok! *(Felemeli a kezét)* Én megállok, de maga ezért majd csücsül. Börtönbe.

KLENCSÓ GÉZA *(volt RONHALD, Canterbury érseke)*

Kálmán... Mit csinálsz, Kálmán?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Mit csináljak? Nekünk már végünk! A Duna csatornánál fogunk megdögleni! *(A hóhérnak)* Menj gyorsan, és szerezz kötelet valahonnan!

HÓHÉR

Kötelet? Most lelövi vagy felakasztjuk?

PIZGYÁ MATYI

Ne hallgassad rá, mert te is belekeveredel! Gyorsan szaladj postára, szólj telefonon a municípiumba, küldjék az erősítést! Megtámadtak a partizánok! ... A nációk!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hozz az öltözőből kötelet! Ott van az új függöny mellett.

HÓHÉR

Akkor most nekem ki parancsol?

PIZGYÁ MATYI

Én parancsolok!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Én! Börtönben akarsz elpusztulni?

PIZGYÁ MATYI

Zsiláván akarsz megmurálni? Halálra fognak ítélni, ha rá hallgatol!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hozd a kötelet! *(A hóhér kimegy)*

PIZGYÁ MATYI

Tanár elvtárs... Salasváry úr...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Fogja be a száját!

PIZGYÁ MATYI

Felejtsük el az egészet, ha szépen leteszi a pisztolyt. Visszaadja nekem. Ráborítsuk a fátyolt az egészre. Itt van ez a halott... Ezzel kellene mostant mi törődjünk. Intézkedjünk...

Bejön a hóhér, hozza a kötelet

SALASVÁRY KÁLMÁN

(Belérug egy székbe) Kötözd ehhez a székhez!

HÓHÉR

Tanár úr, nagy cirkusz lesz ebből...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Kötözd le!

Hóhér félénken megközelíti a milicistát, aki engedelmesen leül a székre, a hóhér hátraköti a kezét.

KLENCÓS GÉZA

Kálmán, nekem ehhez semmi közöm...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Dehogy nincs semmi közöd! Itt voltál, amikor elsült a fegyver? Rajta vagy a milicista listáján? Mit gondolsz, hány évet fognak rádvarni ezek a bűdös kommunisták?

KLENCÓS GÉZA

Kálmánka, nekem nincs nemesi származásom, mint neked... Nem is olyan bűdösek ezek a kommunisták. *(Félénken a milicistára nézve)*

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hallgass, gyáva féreg! Értetek teszem! Mindannyiunkért teszem...

Belép Erzsike (Heléna) és Amália (Anyakirálynő)

AMÁLIA

Jesszus! Szűzmária, Szent József!

HELÉNA

Meg van halva? Mi ez a vér?

SANYIKA

Meglőttem a dögöt...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Sanyika, menj mosd le magad, nyugodj meg egy kicsit...

SANYIKA

Még akkor is a butéliát védte, nehogy meglyukadjon... Mert akkor nem cserélik be. Nem adnak újat...

PIZGYÁ MATYI

Ne menj sehová, kölyök, gyilkos vagy, ne fuss el!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Menj, Sanyika! Ti meg mit bámultok itt?

AMÁLIA

Kálmán... Mi ez itt, Kálmán? Arról volt szó, hogy nem lesz baj ebből... Mondtam, hogy ne nevezzünk be.

ERZSIKE

Hová? Hová ne nevezzünk be?

AMÁLIA

Hát a fesztiválra... Nem nekünk való. Vagy nekünk való, de nem így.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Egy falusi tanárnőcske maradsz mindig, Amália. Semmi ambíció nincs benned!

AMÁLIA

Ambíció? Mondtam én: táncoljunk. Nevezzünk be népi tánccal. Két szám székelytánc, egy román, hogy ne kössenek bele. Mint eddig is. De te... Színházat akartál! Itt, szentdisznófalva közepén.

KLENCSÓ GÉZA

Színház az egész világ...

AMÁLIA

És milyen színházat? Modernet! Nácist, meg királyost. Ezekben az időkben... Hol volt az eszem, hogy kötélnek álltam? Hol volt az eszem... Valami hőbörödményt előadni, amit te

írtál... Nem lehetett volna valami népviseletet választani, ha már szerepelhetnékünk van?
Valami fenyőfást? Valamit, amibe nem kötnek bele?

KLENCSÓ GÉZA

Mindenbe belekötnek ezek.

AMÁLIA

De mégsem jutunk börtönbe miatta! Nem válunk mindenből kisemmizett földönfutókká!

ERZSIKE

De hát mi nem csináltunk semmit... Mi ártatlanok vagyunk...

PIZGYÁ MATYI

(Rimánkodva) Doámná profeszoáró... tanár elvtárs néni... Fusson a postára, szóljon, hogy baj van. Telefonáljanak a municípiumba!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Eszedbe ne jusson!

AMÁLIA

És még én javítottam ki a helyesírási hibáidat, mert még írni sem tudsz! Dobtam volna a kályhába az egészset!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Matematika szakos vagyok, na és, nem írok százszázalékosan helyesen! Matematika szakos!

PIZGYÁ MATYI

Erőszakos! Lekötelezett ide! Engedjen el! Eresszenek!

SALASVÁRY KÁLMÁN

(Amáliának) Ellenem beszélsz? Tudjuk mind, ki a tanáriból a besúgó...

ERZSIKE

De hát én ártatlan vagyok!

AMÁLIA

Egy paranojás őrült vagy, Kálmán, az a baj veled. Te még mindig a régi világban élsz. Na és, ha a tiétek volt a malom? Na és, ha sok földetek volt, meg nem tudom milyen diplomátok? Azoknak az időknak vége, ideje felnőni!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Eddig gyáva voltam én is, mint ti, de most már vége. Eljött a cselekvés ideje!

PIZGYÁ MATYI

Beszél marhaságokat!

ERZSIKE

Kérem, mindenki láthatta, hogy én semmit sem tettem... Ártatlan vagyok...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Most fog eldőlni, hogy van-e vér a micsodánkban! Most vagy soha!

KLENCSÓ GÉZA

De mégis... Azzal az ócska pisztollyal akarsz te itt forradalmat? Ezzel fogod megrázni az eget és a földeket?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Ki akar itt forradalmat!

ERZSIKE

Én biztosan nem!

AMÁLIA

Te!

KLENCSÓ GÉZA

Te!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nem akarok semmiféle forradalmat! Csak a helyzetet szeretném megoldani. Ennyi az egész!

HÓHÉR

És ezért kötöttük meg Pizgyá Matyit? Bocsánat, a milicista elvtársat?

ERZSIKE

Ti kötöttétek meg! Én ártatlan vagyok!

AMÁLIA

Talán még nem késő... Oldozzuk el...

SALASVÁRY KÁLMÁN

(Belerúg a földön heverő Brigádos Joszifba) És ezzel mi lesz? Ezt hogy fogjátok megmagyarázni a komissziónak, amit ideküldenek?

ERZSIKE

Én ártatlan vagyok!

AMÁLIA

Ezt a nevelt fia ölte meg.

HÓHÉR

Jól lepuффintotta.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Azt hiszitek, hogy így megy ez? Mindenki majd a saját bőrét szeretné menteni! Mit mond majd a milicista, hogy kaparintotta meg a gyerek a fegyverét? Azt fogja mondani, hogy mind megtámadtuk, és így vesztette el. Mert akkor ez őt kimentené a felelősség alól.

PIZGYÁ MATYI

Én nem hazudok! Én mondani mi az igazság, amikor kérdezik. Eresszenek el!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hogy ne kerüljön katonai törvényszék elé, ránk fogja kenni az egészét. Majd minket fognak felakasztani, arról ő majd gondoskodik!

HÓHÉR

Felakasztanak?

ERZSIKE

De hát én tényleg ártatlan vagyok... Amália, mi menjünk, mi nem tudunk semmiről semmit, mi nem is voltunk itt, amikor lelőtték.

AMÁLIA

Kálmán, mi ebből kimaradnánk. Te főzted, te edd meg!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Amália! Senki nem megy sehová!

HÓHÉR

Nincs több kötél az öltözőben...

AMÁLIA

Nehogy már te parancsolnál nekünk! Ki vagy te?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Én vagyok a fegyveres ember!

KLENCÓS GÉZA

Ha egy darabban megjelenik egy fegyver, törvényszerű, hogy az el is fog dördülni...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Mit mind zsumutolsz ott?

KLENCÓS GÉZA

Mondjuk ez már eldördült egyszer, így nem tudom, hogy mi a helyzet...

PIZGYÁ MATYI

Ne hallgassanak rá! Ha jót akarják, akkor vegyék el a pisztolyt és kötözzenek ki!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Fogd be a pofád! *(A hóhérnak)* Ezt innen ki kell vinni! *(Brigádos Jozsif felé int)* Hátra, az öltözőbe, míg kitalálunk valamit.

AMÁLIA

Istenem, minden csupa vér...

ERZSIKE

Nekem ehhez semmi közöm!

HÓHÉR

Egyedül vigyem ki? *(Megemeli a testet, felnyög)* Nehéz!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Géza, segíts neki! *(Közelebb gurítja a babakocsit)* Tegyétek bele!

KLENCÓS GÉZA

Megbírja a babakocsi? Jó masszív! Te emeld a fejétől, én fogom a lábait! *(Nyögve felemelik, beleteszik a babakocsiba, végtagjai kilógnak)* Na tessék, most már halottaskocsi!

HÓHÉR

Nincs valahol valami nylonzsák? Mindent össze fog vérezni az öltözőben!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Vigyétek ki, ne mind elmélkedjeteK mellette! VigyéteK hátra, majd gyertek vissza!

Kitasítják a babakocsit, Klencsó közben gyászindulót dúdol

PIZGYÁ MATYI

Ez még plusz öt év! A tettes színhely megmocskolása!

ERZSIKE

Én ártatlan vagyok! Én haza akarok menni!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Mindenki itt marad, míg megoldódik a helyzet!

PIZGYÁ MATYI

Igaz, mit számít még öt év a halálos büntetéshez? Pluton de egzekucie!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hozzátok közelebb a székeket! Együtt fogjuk eldönteni, hogy mi legyen.

AMÁLIA

Együtt? Mondja ezt a fegyveres ember...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Demokratikusan, Amália kedves, demokratikusan. Meg fogjuk szavazni. Senki sem erőltet semmit!

AMÁLIA

Akkor tedd le a fegyvert!

PIZGYÁ MATYI

Dá, dá, tegyed le! Köttözzetek ki!

Visszajön a hóhér és Klencsó Géza

HÓHÉR

Betettük a szekrénybe.

KLENCSÓ GÉZA

Függőleges koporsó.

PIZGYÁ MATYI

Plusz öt év! Öt neked, öt neked!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Látjátok? Már senki sem ártatlan. Mindenkinek vér tapad a kezéhez. Ez a szar itt mindenkit be fog feketíteni! Senki sem úszhatja meg, aki a darabban szerepelt.

KLENCSÓ GÉZA

Jól megénekeltek mi Romániát...

AMÁLIA

Néptánccal biztosan nem tapadna vér a kezünkhöz!

ERZSIKE

Kevés volt a nő, Amália, emlékszel, hogy amiatt nem jelentkeztünk tánccal. Akartuk, de nem voltunk elegenden nők. Mi ketten táncoljunk?

AMÁLIA

Akkor járjanak legényest, mit érdekel engem! Verbunkoljanak! Csak ne öljenek meg senkit!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Sanyika ölte meg. Nem mi.

ERZSIKE

Akkor feleljen Sanyika az egészért! Én ártatlan vagyok! És Amália is ártatlan!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Mindenki hozzon közelebb egy széket. Gyerünk, gyerünk! Üljetek ide, körbe!

A hóhér és Klencsó udvariasan székkal kínálják a hölgyeket, majd ők is leülnek.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Árpiék hol vannak?

HÓHÉR

Megijedtek a dörrenéstől. Elfutottak.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Pedig ebben ők is benne vannak.

PIZGYÁ MATYI

(A hóhérnak) Írjad fel a listára őket is! Faszcsiszta uniformisos előadás. Azt is büntetik a tribunálon.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Te meg hallgass! (A hóhérnak) Menj, hozd vissza őket!

AMÁLIA

Azok már rég a kocsmában ülnek.

KLENCSÓ GÉZA

Angol főnemesek, borba fojtják bánatukat...

AMÁLIA

Szeszbe, nem borba. Most még én is meg tudom érteni őket. Néha az ivás egészségesebb mint a józan élet.

HÓHÉR

Akkor most menjek értük vagy ne?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Akkor hagyd... Majd mi döntünk helyettük. Majd ők is azonosulnak a döntéssel, bármi legyen is az.

AMÁLIA

Mi lenne? Engedjük el a milicistát, jelentse a dolgot, aztán majd meglátjuk, ki mit kap az egészségért...

ERZSIKE

Én tiszta de tiszta ártatlan vagyok! Bárki tanúsíthatja!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Soroljam? Kezdjük azzal, hogy egy ember meghalt. A diákunk lőtte le. Egy. Ezért mint nevelőtanárok, felelünk. Próbán, iskolai aktivitáson történt. Annyi, mintha mi húztuk volna meg a ravaszt.

PIZGYÁ MATYI

Mind börtönben fogtok megpenészesedni!

SALASVÁRY KÁLMÁN

(Leveszi horogkeresztes karszalagját és betömi vele Pizgyá Matyi száját) Hallgass! Fogd be a szád! (Mivel a karszalag nem elég, a milicista még mindig szitkozódik, így felkapja a földről a hóhér jegyzetfüzetét és egyenként kitépve belőle a lapokat, begyömészöli Pizgyá Matyi szájába) Tessék a listád! Váljék egészségedre!

KLENCSÓ GÉZA

Még megfullad!

HÓHÉR

Nem fullad meg, lélegezhet az orrán. Hacsak nincs polipja. Vagy nincs meghűlve.

AMÁLIA

Légy szíves, Kálmán, fejezd be! Teljesen ki vagy kelve magadból, nem ismerek rád!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nem ismersz rám? Pedig, gondolom, írtál rólam elég jelentést a szekuritáténak. Bizonyára azt hitted, hogy jól ismersz...

AMÁLIA

Megint ez az őrültség? Nem vagyok besúgó!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nem? És akkor, amikor behívtak kihallgatásra, honnan tudták olyan jól, hogy hol rejtegetem nagyapámék régi könyveit? Azokat a szavakat hallottam vissza, szó szerint, betűről betűre, amiket az ágyban suttogtam el, szeretőm fülébe!

AMÁLIA

Most mi szükség volt erre?

KLENCSÓ GÉZA

Érdekes, Árpi ezt tudja?

ERZSIKE

Amália! Nahát! Ezt jól eltitkoltad...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nem ez itt most a lényeg! Nem Amália erkölcsi fölött ítélkezünk most! Hogy besúgó vagy nem, hogy szerető vagy nem. A kiutat keressük.

ERZSIKE

Azt keresném én is. Szeretném itthagyni ezt az egész porfészket, ezt a nyomorult országot, és kimenni Nyugatra.

AMÁLIA

Ki nem szeretne?

ERZSIKE

Meginni egy jó Pepsi-Colát! Egy jéghideg Pepsi-Colát valahol egy tengerparton.

KLENCSÓ GÉZA

Hogy jön ez most ide?!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Itt csak egy megoldás van.

HÓHÉR

Van megoldás?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Van. Az összefogás.

ERZSIKE

Nekem itt semmihez semmi közöm.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hallgassatok meg! Mi a legnagyobb veszély most ránk nézve?

AMÁLIA

A meggondolatlanság. A fuzsitusság. Az vezetett ide is...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Kitől kell most a legjobban félnünk?

HÓHÉR

A bíróságtól, a milíciától, a szekutól... A börtöntől... A kivégzőosztagtól...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Majdnem. De ki hozhatja mindezt a nyakunkba?

KLENC SÓ GÉZA

Pizgyá Matyi?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Igen. Pontosan.

KLENC SÓ GÉZA

És hogyan szeretnéd meggyőzni, hogy ne tegye?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Sehogyan.

HÓHÉR

Hogy-hogy sehogyan? Szerinted megesik rajtunk a szíve?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Kötve hiszem. De ha végleg elnémul, akkor nem tud mondani semmit.

HÓHÉR

És így fogjuk rejtegetni, megkötözve, betömött szájjal?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nem kell sehol rejtegetni, ha meg tudunk egyezni abban, hogy tartanunk kell a szánkat. És ugyanazt kell hazudnunk. Mind. Egytől egyig.

AMÁLIA

Hazudni? Miért kell hazudni?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Mert ennek is meg kell halnia! *(A fegyverrel rábök Pizgyá Matyira)* Majd azt mondjuk, hogy Brigádossal verekedtek, akkor lőtték le egymást.

KLENC SÓ GÉZA

Egymást? Ugyanazzal a fegyverrel?

ERZSIKE

Nekem ehhez aztán tényleg semmi...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Hát Brigádos kivette a kezéből a pisztolyt, lelőtte, és mielőtt meghalt volna, sikerült visszavennie és lőnie. Így haltak meg mindketten!

KLENC SÓ GÉZA

Szcsifi! Egymást lőtték le?

AMÁLIA

És ezt el is fogják hinni?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Igen, ez a terv! Ha mind ugyanazt mondjuk, miért ne hinnénk el?

KLENC SÓ GÉZA

És miért nem mondhatjuk az igazat? Sanyika lőtte le Brigádos Jozsifot.

SALASVÁRY KÁLMÁN

És a milicistát ki?

KLENC SÓ GÉZA

Miért kellene a milicistát lelője valaki?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nem érted? Ez nem fogja bevallani, hogy elvesztette a fegyverét és így lőtte le mostohaapját a gyermek. Azt fogja mondani, hogy erőszakkal vettük el tőle. Mind.

AMÁLIA

És mi mind az mondjuk, hogy nem.

SALASVÁRY KÁLMÁN

És kinek fognak hinni? Kinek? Nekünk, magyar nemzetiségű tanároknak, vagy neki?

HÓHÉR

Náci egyenruhás magyar tanároknak. Már aki...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Mi leszünk a tökéletes bűnbakok! Országos cirkuszt fognak rendezni, példát statuálnak velünk. Ezért kell meghalnia! De csak akkor, ha valamennyien ezt akarjuk!

AMÁLIA

Én nem kívánom senki halálát!

HÓHÉR

Ölni bűn!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Akkor megyünk a börtönbe? Megyünk a Duna-csatornához?

ERZSIKE

Én nem akarok!

AMÁLIA

Engedjük el. Kérjük meg, hogy ne ártson nekünk!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Álmodj csak! Majd búcsút inthetsz a két gyerekednek és a férjednek. Ő talán megússza, mivel idejében elfutott.

Csend lesz, gondolkodnak, Pizgyá Matyi kétségbeesett nyöszörgése hallatszik.

Végre kiesik szájából a tömés

PIZGYÁ MATYI

Emberek! Jóemberek! Nem akarok meghalni!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Kuss!

Ugrik, hogy visszategye a lehullott papírokat, de Pizgyá Matyi könyörgő tekintete megállítja.

PIZGYÁ MATYI

Én is ugyanolyan ember vagyok, szimpla nép embere, mint maguk. Én is ugyanúgy szenvedek. Vesszenek a kommunyisták! Nincs, amit a gyerekeknek enni adnom. Nem elég az adag, amit havonta osztanak. Két liter olaj, kiló cukor... Nekem is rossz... De valamiből meg kell élnem!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Nem a fejadagból éltek, rohadék! Hányat juttattál börtönbe, mert borjút vágtak és nem adott a húsból?

PIZGYÁ MATYI

Kettőt... De megbántam! Kell a statisztikának! Nem van olyan, hogy más falukban mind zárnak be illegális vágásért, miénkben meg nem.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Aki a statisztika kedvéért bezárat, mit gondoltok hány másodpercig fog azon gondolkodni, hogy ki vigye el a balhét ezért a gyilkosságért? Megbíznátok egy ilyenben?

PIZGYÁ MATYI

Oámenyi bunyi... Jóemberek! Én megtanultam nektek magyarul, beszélek veletek tik nyelveteken... Én jó milicista vagyok veletek!

KLENCSÓ GÉZA

Megtanultál? Hát az anyád magyar, te! Az anyanyelved! Nem megtanultál, hanem fordítva!

PIZGYÁ MATYI

Édesanyukám sem magyar, csak félig. De én leszek egészen az, csak erresszenek el!

SALASVÁRY KÁLMÁN

(Elkezdi visszatömní a papírokat Pizgyá Matyi szájába, aki ellenkezik) Azt hiszem ebből elég volt!

PIZGYÁ MATYI

(Miközben Salasváry tömi a száját) Árpikék látták, hogy itt voltam! Árpikék lesznek tanúskodók, hogy ti bántottatok! Itt voltak, látták az ők kettő szemeikkel, mielőtt elfutottak a hátsó ajtón!

SALASVÁRY KÁLMÁN

(Sikerül elnémítania Pizgyá Matyt) Falunkban ő a legnagyobb úr. Hány életet tett tönkre? Édesapámat is az ilyenek ölték meg. Mindenünket elvettétek! Amit apám apja és az ő apja vért izzadva összegyűjtött! Ti egy éjszaka alatt elvettétek tőlünk! Ebbe roppant bele az apám szíve, te állat! *(Ráemeli a fegyvert, reszket a kezében, Pizgyá Matyi rémulten fordul félre)* Miután mindent elvettetek tőle, már nem volt amiért élnie! Gyilkosok!

KLENCSÓ GÉZA

Nem úgy volt, hogy demokratikusan szavazunk?

SALASVÁRY KÁLMÁN

De igen, bocsánat. *(Elfordítja Pizgyá Matyit székestől, hogy háttal legyen)* Szavazzunk.

HÓHÉR

Hüvelykujjal? Fel vagy le?

ERZSIKE

Jaj, Istenem, én haza akarok menni...

AMÁLIA

Te a kommunistákat akarod lelőni vagy a milicistánkat? Minket akarsz felhasználni egy családi bosszúra? Nem ez a szerencsétlen ölte meg az apádat! Nem ez a kommunista. És ha le is lövöd, még nem lóssz le vele minden kommunistát!

KLENC SÓ GÉZA

Hát igen, sokan vannak... Én nem is haragszom rájuk, nélkülük én is csak egy robotoló rabszolga lennék, napszámban, mint az apám. Lehet, hogy pontosan a te apádnál.

AMÁLIA

Nem vakít el téged egy kicsit a családi sérelmed?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Családi sérelmem? Nem a családomat, az egész falut, egész nemzetségünket tették tönkre!

KLENC SÓ GÉZA

Nem éppen az egészszet, na... Nélkülük semmi esélyem sem lett volna a tanulásra.

ERZSIKE

Én csak el akarok menni. Messze. Nyugatra. Pepsi-Colát inni.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Most nem a kommunizmus ellen vagy mellett szavazunk. Egyszerű a képlet: meghal, és tartjuk a szánkat, élünk csendesen tovább, vagy élni hagyjuk, és megyünk robotolni a Duna-csatornához?

HÓHÉR

Én élni akarok.

KLENC SÓ GÉZA

Én is. Nekem tetszik az életem.

AMÁLIA

A férjemért és a gyermekeimért...

ERZSIKE

Én ártatlan vagyok.

SALASVÁRY KÁLMÁN

És ez mit jelent? Igen vagy nem?

ERZSIKE

Mi az igen? És mi a nem?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Ha neked úgy könnyebb: maradjon az életed olyan, mint most, vagy börtönbe akarsz kerülni?

ERZSIKE

Hát... egyelőre maradjon ilyen, mint most, majd aztán szeretnék kimenni. Nyugatra. Mindenképp.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Végeredmény: öt szavazat. Senki sem ellenkezik. Tiszta.

KLENC SÓ GÉZA

Pizgyá Matyi nem szavaz?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Miért kellene neki szavaznia?

KLENC SÓ GÉZA

Ha már demokratikus... a szavazás.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Akkor legyen. Szavaz ő is. Bizonyára nemet mond. Öt-egy. Bevégeztetett.

HÓHÉR

És ki fogja lelőni?

AMÁLIA

Hát a fegyveres ember.

SALASVÁRY KÁLMÁN

ÉN? Gyilkosnak nézek én ki? A légynek sem tudnék ártani.

KLENC SÓ GÉZA

Márpedig valakinek le kell puffintania.

ERZSIKE

ÉN biztosan nem! Én haza akarok menni!

AMÁLIA

ÉN is. Szavaztam, kész, megyek!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Senki nem megy sehová! Itt maradtok végig!

KLENC SÓ GÉZA

Jó, jó, csak ne hadonássz a fegyverrel! Vagy ha hadonászol, a milicista felé hadonássz, ne felénk.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Együtt döntöttünk. Együtt fogjuk tartani a szánkat. Összeköt bennünket majd ez a sötét titok. Együtt kell lennünk mindvégig. A vér látványa lesz a pecsét a szerződésünkre.

HÓHÉR

Húzzunk sorsot?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Végre egy jó ötlet, amely nem az én fejemből pattant ki! Sorsot fogunk húzni!

ERZSIKE

De én akkor sem lövök, ha én nyerek. Vagy izé... vesztek.

AMÁLIA

Én sem.

KLENC SÓ GÉZA

Pedig te már szültél két gyereket, életet adtál, neked van, amiből levonjanak egy halált a végső elszámolásnál.

AMÁLIA

Nem érdekel. Nem én találtam ki. Nem lövök.

HÓHÉR

És a többiekkel mi lesz?

SALASVÁRY KÁLMÁN

Milyen többiekkel?

HÓHÉR

Akik még tudják, hogy mi történt.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Árpiék? Ők nem tudják, mi történt itt. Nem voltak bent amikor a fegyver eldőrdült és Sanyika meglőtte a mostohaapját. Majd ők is azt fogják tudni, amit mi mondunk nekik. Egymást lőtték le.

KLENC SÓ GÉZA

Igen ám, de még van valaki, aki tudja.

SALASVÁRY KÁLMÁN

Pizgyá Matyi? Hát ő majd nyugodjon békében! Viszi a titkot magával, a sírba.

KLENC SÓ GÉZA

Sanyika!

SALASVÁRY KÁLMÁN

(Döbrent csend után) Nem is rossz! Erre miért nem gondoltam? Sanyika! Sanyika!

SANYIKA

(Riadtan besomfordál) Itt vagyok...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Sanyika! Meg fogunk menteni! Ami megtörtént, hát megtörtént. Nem lehet visszacsinálni. Meghalt, megérdemelte. Ahogy veled és édesanyáddal meg amúgy az egész faluval viselkedett az a kiskirály...

ERZSIKE

Folyton tapogatott, csipkedte a fenekemet...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Ezért te nem bűnhődhetsz! Ártatlan vagy! A halál angyala. A sors sütötte el kezében a fegyvert. Ilyen fiatalon nem mehetsz börtönbe, az biztos halál lenne neked... Mit is tenne nélküled az édesanyád?

SANYIKA

Édesanyám...

SALASVÁRY KÁLMÁN

Neked feladatod van! Neked vigyáznod kell rá!

SANYIKA

Vigyázni az édesanyámra...

SALASVÁRY KÁLMÁN

De, hogy teljesíteni tudd ezt a feladatod, hogy mindig mellette légy, el kell kerülnöd a börtönt. *(Sanyika kezébe nyomja a fegyvert, hátulról átölelve, ketten fogják a pisztolyt, amit lassan ráirányít a háttal ülő Pizgyá Matyi tarkójára)* Húzd meg a ravaszt!

SANYIKA

Miért húzzam meg? Meghal?

AMÁLIA

Húzd meg, hülye kölyök, miattad vagyunk most bajban! Húzd meg, és menjünk!

ERZSIKE

Menjünk ki, Nyugatra!

KLENCSÓ GÉZA

Ma már egyet megöltél, fiacskám, még egy, és kész, egyet sem öltél! Ők ölték meg egymást!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Húzd meg a ravaszt! *(Pizgyá Matyi vergődik, székestől ugrálva menekül)*

HÓHÉR

(Felüvölt) Ne húzd meg!

Mindenki döbbenetesen néz rá, még Pizgyá Matyi is leáll az ugrálással. A hóhér lerántja fejről a hóhérmaszkot.

HÓHÉR

Mégis, hogy fogjátok bemesélni, hogy Brigados Józsi meglőtte, ő meg mielőtt meghalt volna visszalőtt – ha most tarkón lövitek? Túlélt egy tarkólövést és még lövöldözött is utána?

KLENCSÓ GÉZA

Ez így igaz! Hú, de marhák vagyunk, emberek!

HÓHÉR

(Megragadja a széket és szembefordítja Pizgyá Matyit Sanyikával) Lőj a mellkasára, valahová középre! A gomb mellé, balra. Nektek jobbra. Akkor már hihető, hogy visszalőtt és ölt mielőtt kilehelte volna a lelkét!

SALASVÁRY KÁLMÁN

Géza! Fogjátok meg a széket! *(A hóhér és Klencsó megragadják a széket, hogy Pizgyá Matyi ne tudjon ugrálni)* Sanyika, lőj! Húzd meg a ravaszt!

SANYIKA

Nem tudom... *(Elfordítja a fejét)*

AMÁLIA

Dehogynem! Háromra, fiam! Egy... kettő... három...

Eldördül a lövés, Pizgyá Matyi feje lebicsaklik. Csendben nézik, Salasváry elengedi Sanyikát. A hóhér felveszi a földről a milicista tányérsapkáját és szertartásos mozdulattal felteszi a halott fejére.

ERZSIKE

(Csendesen) Nekem ehhez semmi közöm... Én csak a fesztiválra készültem...

III. RÉSZ

Megszólal egy fenti hang, beharsogja a teret, egyszerre néznek felfelé a szereplők a hangszóró irányába

PRODUCER-RENDEZŐ *(nő)*

Lajoskám, ezt a jelenetet újravesszük. Géza! Ki mondta, hogy feltedd a fejére a sapkát? Megkérek, ne improvizáljunk, ha lehet, oké?

Pizgyá Matyi felkapja a fejét, kiköpi a szájából a tömést.

SENNEI *(volt Pizgyá Matyi)*

Pfujj... Víz! Országomat egy pohár vízért!

PRODUCER *(hang)*

Egy pillanat, Sennei művész úr, mindjárt jön a víz is, csak vegyük újból.

Salasváry visszatömi Pizgyá Matyi száját, visszaállnak eredeti helyzetükbe. Lezser, pihentető testtartásuk újból belerándul a széklefogás, fegyverirányítás görcsébe.

SANYIKA

Nem tudom... *(Elfordítja a fejét)*

AMÁLIA

Dehogynem! Háromra, fiam! Egy... kettő... három...

Eldördül a lövés, Pizgyá Matyi feje lebicsaklik. Csendben nézik, Salasváry elengedi Sanyikát. A hóhér felveszi a földről a milicista tányérsapkáját és szertartásos mozdulattal felteszi a saját fejére.

ERZSIKE

(Csendesen) Nekem ehhez semmi közöm... Én csak a fesztiválra készültem...

PRODUCER

Köszí szépen, nagyszerűek voltatok! Fél óra szünet, innen folytatjuk!

SENNEI

(Kiköpi a papírokat a szájából) Végre!

BIZSU *(volt ERZSIKE)*

Már azt hittem, hogy összepisilem magam! Stipi-stopi, első vagyok a klozetten! *(Kifelé indul)*

PRODUCER *(Csak a hangja hallatszik a hangszóróból)*

TJ és a lányok! Megkérlek, maradjatok, a kereskedelmi tévé stábja szeretne interjút készíteni veletek, este megy le az Aktuálisban!

BIZSU

Mi a tököm?! De attól pisilhetek?

MŰVÉSZNŐ *(volt AMÁLIA)*

Menj csak, addig tartom a frontot! De siess!

SENNEI

Én is maradjak? ... Hahó! Én is nyilatkozom?

PRODUCER

Mondd meg, hogy visszahívom! ... Tessék? Jaj, nem, Sennei művész úr, ön nem.

SENNEI

Értem. Köszönöm.

Sennei és a többi színész kimegy, Bizsu kirohan

MŰVÉSZNŐ *(TJ-nek, volt Sanyika)*

Jó voltál, TJ. Akár mint egy rendes színész!

TJ

Akár?

MŰVÉSZNŐ

Sőt! Jobb! *(Kacéran megcsókolja TJ-t)*

Bejön a tévés stáb, egy kamerás, egy technikus lámpákkal, felszereléssel és egy fürge riporternő.

RIPORTERNŐ

Hali! Sziasztok! Hatalmas gratula! Nagyon izgi volt, szerintem hatalmas siker lesz!

TJ

Muszáj most interjúzni? *(Zsebéből telefont vesz elő, nyomogatja a gombokat)* Nem lehetne később?

RIPORTERNŐ

Sorry, srácok, most kell megcsinálnunk... Egy óra múlva már a vágószobában kell lennem. Este benne is lesztek!

TJ

Jó, de akkor minél rövidebben...

RIPORTERNŐ

Röviden, velősen. Éppen beállítjuk a fényeket. Zolika, én úgy nézem, elég világos van itt, tegyük ki a kamerát, és indítsuk a motrokat. Mit szólsz, a nézőtér legyen a háttérben, vagy a díszletek?

KAMERÁS

Mindegy.

RIPORTERNŐ

Csak mert te vagy a profi ebben. Te érted a technikai dolgokat... Szóval nézőtér vagy ez?

KAMERÁS

(Sóhajt) Édesmindegy, édes. Mindegy.

MŰVÉSZNŐ

Kaphatnék egy sminkest? Megizzadtam egy kicsit... Jó lett volna, ha nem ebben a tanárnős szerkóban veszteksz...

RIPORTERNŐ

Jól néz ki, művésznő, ön igazi természetes szépség!

MŰVÉSZNŐ

Szólíts Zsófinak, jó? Fáraszt, ha művésznőznek...

TJ

Öregíti...

RIPORTERNŐ

Ezer köszönet, Zsófi! Kislány korom óta csodállak!

MŰVÉSZNŐ

Kislány... Nem vagyok azért annyira vén!

RIPORTERNŐ

Szeretnék én is így kinézni, mint te, amikor negyven valahány éves leszek!

MŰVÉSZNŐ

Harminchét!

TJ

Én nem tudom... Ez az interjú már le van zsírozva a menedzseremmel?

RIPORTERNŐ

TJ! Majdnem egymillióan fognak követni a ma esti Aktuálisban!

TJ

Én azért megcsengetem... *(TJ telefonál)*

RIPORTERNŐ

Hogyne volna megbeszélve?

MŰVÉSZNŐ

Nekem nincs menedzserem... Illetve én vagyok, mióta a volt férjem... Szóval én benne vagyok.

Bejön Bizsu.

BIZSU

Elkéstem? Ne haragudjatok, ma víznapom van, azt hittem, hogy összepisilem magam!

RIPORTERNŐ

Helló, még nem kezdtük el! Miklósy Zoltánné Zabbay Mariann *(Kezet nyújt)*

BIZSU

Örvendek, Bizsu...

TJ (*A telefonba*)

Szessz! Mit tudsz erről az Aktuális stábról?...

RIPORTERNŐ

Mondjad, hogy Mariannék!

TJ

Oké... Jó... Csak gondoltam, azért biztos, ami biztos... Ja... Persze... Oké, csak tudod, hogy aztán ne az legyen, hogy... Na, cső! (*Befejezi a telefonálást*) Azt mondja, mehet, tud róla.

BIZSU

Amióta megjelent az internetes portálon, részegen marhaságokat beszélve...

TJ

Utálok, ha vesznek. Mindenhol vesznek. Ezt már nem lehet bírni, kész idegösszeroppanás. Mindenhol csak filmez telefonokkal a csőcselék... Már sehová sem mehetek!

MŰVÉSZNŐ

Ilyen a hírességek élete, szívem! (*Belekarol TJ-be*) Mi ehhez már hozzászoktunk. Csak néha fáraszt, nincs egy kis idő kikapcsolódni!

RIPORTERNŐ

Zoli, be van már kapcsolva? Milyen édesek vagytok így együtt! Mennyi ideje is már?

TJ

Régóta!

MŰVÉSZNŐ

Jövő szerdán lesz két hónapja!

RIPORTERNŐ

És zavarnak még benneteket a rosszmájú megjegyzések a korkülönbségről?

BIZSU

Ki nem szarja le?

MŰVÉSZNŐ

Nézze, valaki híres ember mondta egyszer: a szerelemnek nincs életkora.

TJ

Egy másik híres ember meg ezt mondta: ki nem szarja le!

BIZSU

(Vihog) Én! Mármost én mondtam... Nem én nem szarom le. Sőt!

MŰVÉSZNŐ

Ezeket azért kivágjátok, ugye?

RIPORTERNŐ

Ne idegeskedj, Zsófikám, éppen csak egy-egy mondat fog mindannyiatoktól bekerülni a riportba. Amolyan hangulatcsinálónak!

BIZSU

Tőlem mehet ez a mondat! *(Magasra tartott kézzel paroláznak, összecsapják kezüket TJ-vel)*

RIPORTERNŐ

Bizsu! Látom vidám vagy, jól érzed magad... Jó hír ez a rajongóidnak, a múlt hónapi rémhírek után.

TJ

Depi Bizsu... *(Sírást színlel, Bizsu rácsap a fejére)*

BIZSU

Egyszer lent, egyszer fent... Hullámvasút az élet! És nem kell mindjárt mindent elhinni a bulvársajtónak! Annyi rosszindulatú firkász van!

RIPORTERNŐ

Milyen érzés nektek igazi művészekkel együtt forgatni tévéfilmet?

TJ

Igazi? Mi az, hogy igazi?

BIZSU

Hát akik kijárták a taposómalmot, te hülye...

TJ

Mi profik vagyunk. Ez a munka, megcsináljuk.

BIZSU

Egyáltalán nem feszélyez. Az elején persze, csak hű meg há, azokkal vagyok egy színpadon akiket annak idején annyira csodáltam... Félelmetes érzés!

TJ

Szerintem végül is mi adjuk el a cuccot. Ők a jók, meg a profik, de miattunk nézik.

MŰVÉSZNŐ

TJ! Azért ne légy annyira beképzelt!

TJ

Ez az igazság!

BIZSU

Meg rengeteget tanulunk tőlük! Mindig kiráz a hideg, amikor ilyen művészek mellett dolgozhatom. Futkos a hátamon a szőr!

MŰVÉSZNŐ

Nagyon helyes fiatalok, akik most is bizonyítják, hogy igazi értékek hordozói. Nem hiába szeretik őket a fiatalok...

RIPORTERNŐ

És Önnek, Művészni? Milyen érzés a tinik bálványaival forgatni?

MŰVÉSZNŐ

Nem megegyeztünk, hogy Zsófi...

RIPORTERNŐ

Bocsika, persze, csak a műsorban így fog menni... Zsófi, tudod, hogy van ez... Szóval... Művészni, milyen két tinisztárral forgatni?

MŰVÉSZNŐ

Örülök, hogy van alkalmam újból televízióban szerepelni. Szerintem a tévés színházak kora még nem járt le, ezt bizonyítja ez az előadás is. Van igény az igényes művészetre is... ami természetesen szervesen kapcsolódik a mai fiatalok által igényelt kultúrához.

RIPORTERNŐ

TJ, esetleg szerepelni fog egy dalod is az előadásban?

TJ

Voltak tárgyalások, de aztán úgy döntöttünk, hogy nem talál a tévéfilm témájához. Az *SMS szerelem* című single-em... Jó lett volna, ha ebben is promoválhattam volna. De talán majd fordítva lesz, a hamarosan készülő videóklipemhez fogunk felhasználni jeleneteket a filmből. Folytak a tárgyalások.

RIPORTERNŐ

Köszö... Művésznő... Hogy a magvasabb, művészebb kérdések után rátérünk bulvárosabb témákra is: milyen érzés az anyját alakítani annak, aki a való életben szerelme?

TJ

(Röhögve megcsókolja a Művésznőt) Anyu!

MŰVÉSZNŐ

Nézzé... Igen, érdekes.

BIZSU

TJ a király! A filmben! Ő a király!

TJ

És nem csak a filmben! *Yoo man...* Tí-dzsé, tí-dzsé, vér nem válik vízzé!

MŰVÉSZNŐ

Szóval azért ne feledjétek el kivágni az ide nem illő részeket...

RIPORTERNŐ

TJ! Hogyan talál imidzsedhez a színészkedés? Eddig az énekes TJ voltál, sok fiatal bálványa és példaképe, most szerinted hogyan fogadják a színész TJ-t?

TJ

Ez jól ki van találva. A menedzseremmel sokat filóztunk a dolgon. TJ az énekes és Tímár Zsolt a színész. Így elválasztjuk a két énemet.

BIZSU

Hú de jó! Én a filmben is Bizsuként szerepelek. Hülyén is hangzana a Bíbó Zsuzsa. De a Tímár Zsolt az cool!

MŰVÉSZNŐ

Én természetesen saját nevemen vagyok, mint mindig.

TJ

Az első férjed nevéen, tulajdonképpen, édes.

MŰVÉSZNŐ

Ez van, már férjnél voltam, amikor debütáltam. Vagyis éppen válófélben.

RIPORTERNŐ

Bizsu! Miben különbözik a napi rendszerességű szappanopera-szereped, a kissé romlott erkölcsű táncoslány, Desiré megformálása a jelenlegitől?

BIZSU

Húha... Jó kérdés. Nagyon elgondolkodtató... Nehéz erre válaszolni...

RIPORTERNŐ

A rendező mondjuk ugyanaz mindkét produkció esetében. Szerinted azért hozott magával Bernadette, mivel a sorozatban is jól teljesítesz?

BIZSU

Igen. Szerintem már bizonyítottam, hogy értek a dologhoz. Ezt én sem tudtam volna szebben megfogalmazni.

RIPORTERNŐ

Végezetül beszéljünk egy kicsit a további terveitekről! TJ?

TJ

Meghívásom van a Youth Power fesztiválra, jövő hónapban forgatjuk az SMS szerelem videóklipjét, majd ősztől vonulunk a fiúkkal a stúdióba, felvenni a negyedik lemezem anyagát.

BIZSU

Szeretném magam kipróbálni műsorvezetőként, úgy néz ki, hogy a nyáron fogok vezetni egy beszélős showt. Fiatalos, lendületes valami lesz. Izgalmas, divatos hírességek lesznek a meghívottaim, arról is szó lehet, hogy a csatorna reggeli műsorának végén kap helyet.

MŰVÉSZNŐ

Még nem tudom... Szeretnék pihenni. Majd meglátjuk. Szabadúszó vagyok. Pillanatnyilag nincs szerződése senkivel. *(A kamerába mosolyog, erőltetetten)* Ha valakinek van valami jó szerepe, munkajánlata, én nyitott vagyok... Tudják, hol érhetnek el!

TJ

Édes, ne parázz! Megélünk valahogy! *(Röhög)*

RIPORTERNŐ

Hatalmas köszike az interjúért! Most már rohanok is, várnak a vágósobában! Zolika, gyertek!

Összepakolják a felszerelést, kimennek

TJ

A tököm tele van már ezekkel az interjúkkal.

BIZSU

Még pisilni sem hagynak.

MŰVÉSZNŐ

Azt mondta, hogy este megy le? Szóljak anyunak is, hogy nézze.

TJ

Az én anyum akármikor kapcsol akárhova, engem lát!

BIZSU

A rendes anyud vagy Zsófi?

Bejön PRODUCER, aki egyben a tévéfilm rendezője is. Fiatalos, energikus, középkorú nő.

PRODUCER

Lajost nem láttatok?

MŰVÉSZNŐ

Lajost? Nem.

PRODUCER

Lajoskám! Hol a búsban vagy? Lajoska!

Besiet LAJOSKÁM, a producer asszisztense.

LAJOSKÁM

Itt vagyok.

PRODUCER

Beszéltél a Pepsivel?

LAJOSKÁM

Hívom a csajt, de nem veszi fel. Én is most olvastam a mailt.

PRODUCER

Megáll az eszem! Most jönnek ezzel, hogy nem támogatnak?

MŰVÉSZNŐ

Mit nem támogatnak?

PRODUCER

Nem adnak zsetont. Most jönnek rá a nagyokosok! Miután termékmegjelenítésről nem lehet szó a filmben, nem adnak pénzt!

BIZSU

Ezekhez én nem értek... Ez a ti területetek!

PRODUCER

Tegyek be kólás üveget vagy bannert egy lágeres, középkoros, erdélyi kommunizmusos filmben! Hogy talál ez művészileg? Mi lenne egy ilyennek a koncepciója?

BIZSU

Ja, hát én mondom benne azt a szöveget, amikor ki akarok menni nyugatra. Hogy meginnék egy jó hideg Pepsi-Colát!

PRODUCER

Igen, most meg vehetjük újból azokat a jeleneteket. Ha nem fizetnek...

LAJOSKÁM

Vagy kivágjuk, és kész.

BIZSU

Az én szövegemet? Akkor nekem rövidebb lesz a szerepem?

PRODUCER

Lajoskám, gondolkozz! Hívd fel a Coca-Colát, hátha érdekli őket a dolog. Mondd meg nekik, hogy a Pepsivel is tárgyalunk!

LAJOSKÁM

És most honnan a túróból szedjem elő ezeknek a telefonszámát?

PRODUCER

Ezért vagy producer és rendezőasszisztens, Lajoskám! Nem azért, hogy a színésznőcskék seggét bámuld egész nap!

LAJOSKÁM

Jól van, ne parázz! Nem kell nekem ordítani...

PRODUCER

Még itt vagy?

Lajoskám a telefonját nyomogatva, morogva elmegy.

MŰVÉSZNŐ

Nehéz azért egy ilyen produkciót nyélbeütni... Nem csak rendezed, hanem producerként bábáskodsz felette.

PRODUCER

Nekem mondod?

MŰVÉSZNŐ

Egy dolog azon gondolkodni, hogy ki hova álljon, mit és hogyan mondjon... Mi legyen az egésznek a művészi koncepciója. Nem irigylem tőled ezt a szponzorálási dolgot, a pénzkoldulást.

PRODUCER

Valamiből meg kell élni.

Berohan Lajoskám

LAJOSKÁM

Főnök, itt van a programigazgató!

PRODUCER

Kicsoda?

LAJOSKÁM

Hát Bommel... Bommel Tamás.

Belép Bommel Tamás, a kereskedelmi TV programigazgatója, mellette elegáns titkárnő

BOMMEL

Na, jó napot az uraknak, hölgyeknek!

PRODUCER

Igazható úr! Tomika! Micsoda meglepetés! Nem vártunk...

BOMMEL

(Művésznőnek) Kézcsók! TJ, Bizsu... Hát lejöttem megnézni, mire dobom ki a sok pénzt!

TJ

Bizsu, hol van a klotyó?

BIZSU

Gyere, megmutatom.

Bizsu és TJ kimennek

BOMMEL

(Körülnéz) Szóval ezt fizetjük méregdrágán...

PRODUCER

Éppen szünetet tartunk. Egész nap ment a munka.

BOMMEL

Igen, és szünetben is folyik a pénz a színház kontójára. Gondolom, ezekre az üres percekre is fizetjük a bérleti díjat. Miért is nem tudtuk ezt nálunk, a stúdióban felvenni?

PRODUCER

Tomi, már megbeszéltük... Nem figyelsz? *(Tréfásan megfenyegeti ujjával)* Ez a film tele van színházi jelenetekkel, az egyik egy lágerben színházasdi, a másik Romániában. Erdélyben.

BOMMEL

Még mennyi van hátra a filmből?

PRODUCER

Még két napra kellene a kégli, Tomika. Két napra, a biztonság kedvéért.

BOMMEL

Két napra? Mit szólsz, ha még kapsz két órát?

PRODUCER

Most viccelsz? Ugye csak viccelsz?

Lajoskám idétlenül felröhög, élvezi a programigazgató viccét, de amikor szúrós tekintettel ránéznek, elhallgat.

LAJOSKÁM

Bocsánat. *(Kisomfordál)*

BOMMEL

Nézd, én világosan megmondtam neked az elején. Én őszinte és nyitott voltam.

PRODUCER

Persze, de...

BOMMEL

Bernadette... semmi de... Én nem szeretem ezt a szót hallani, hogy de...

TITKÁRNŐ

Az igazgató úr nem szereti.

BOMMEL

Azt mondtam neked, amikor jöttél ezzel a filmötlettel, hogy rendben, próbáljuk meg, a csatorna biztosítja neked ehhez a logisztikai hátteret, DE! *(Felemeli az ujját)* Mondani viszont nagyon szeretem ezt a szót, hogy de.

TITKÁRNŐ

Az igazgató úr szereti.

BOMMEL

Mert ebben a de-ben benne van a felelősségvállalás, Bernadette édesem. Én adok valamit, és én várok valamit. A kettőt választja el a de. Ami a de előtt van, azért én vállalom a felelősséget, azért én tartom a seggem, ami viszont utána, az azé, aki kapja tőlem. És mit mondtam akkor a de után, Bernadette?

PRODUCER

Azt, hogy szerzek támogatókat.

BOMMEL

Hát körülbelül. Körül-belül. Körül nézel és hozol pénzt, azért, hogy belül, a csatornánál ez ne veszteség legyen.

TITKÁRNŐ

Az igazgató úr szereti a szóvicceket. Körülbelül, körül, belül...

PRODUCER

Tomika drága... Kiket látsz itt? Kikkel találkoztál, amikor bejöttél? Bemutatom neked, nem mintha nem ismernéd őket, de azért, hogy lásd...

TITKÁRNŐ

Az igazgató úr nem szereti a de szót.

PRODUCER

Például TJ, a tinisztár. Megszereztem őt a produkciómba. Produkciómba. Nem volt könnyű, nem is ígértem ilyesmit neked, de megszereztem. Imádni fogják a filmet miatta a fiatalok. Itt van, melletted áll Davóczy művésznő...

MŰVÉSZNŐ

Vadóczy...

PRODUCER

Vadóczy, sok szép és híres szerep megformázója a ... különböző neves színházakban. Bizsu, aki az egyik legnépszerűbb szereplője a napi hülyítőnek... Ezt nem fogják szerinted benyalni a fiatalok?

BOMMEL

Bernadette, kicsi szívem... Egy tévéfilmről beszélünk, ha jól emlékszem.

PRODUCER

Pontosan.

BOMMEL

Akkor, légy szíves, meséld el nekem, hogy a fiataloknak mennyibe kerül a jegy, hogy megnézzék a filmet a tévében?

PRODUCER

Miféle jegy? A tévében nézik!

BOMMEL

Erről beszélünk! Akkor mi hozza a lét a produkcióból?

PRODUCER

A reklámok.

BOMMEL

Bingó! Mosóporék, szárnyasbetéték, a rabszolgasorsba döntő bankrészleték gyönyöre, az országos fogorvosi szervezetek által exkluzív jóváhagyott nyolcféle fogkrém és a mobil telefontársaságok hozzák a pénzt. És még ez sem elég, amióta krízis van!

TITKÁRNŐ

Most krízis van.

BOMMEL

Csatornánk politikája, Bernadette, hogy a reklámtömbök közti anyagot is felhasználjuk hirdetésre és pénzgyűjtésre. Termékeket kell betennünk a műsorba, szeretjük vagy nem szeretjük... Ez van... Ha van, akkor van, ha nincs, akkor nincs, és műsor sincs. Ez fizeti ki a számláinkat, producer kolleginám. Ha meg nincs pénz az otthoni gázzámlámra, akkor nagy gáz van.

MŰVÉSZNŐ

Nahát! Az igazgató úr ennyire szereti a szójátékokat? Csodálatos.

BOMMEL

Művésznő kedves, ez a munkám. Szövegelek. Közben meg döntök.

PRODUCER

És akkor azt akarod mondani, hogy ma fejezzük be a forgatást?

BOMMEL

Sürgősen. Ha már eddig legyártottátok. Viszont már most szólok, mi ezt nem fogjuk leadni.

PRODUCER

Micsoda?

BOMMEL

Hívtak a marketingesek, hogy két támogató visszalépett. Mivel nem tudtak veled kiegyezni. Nem vagy eléggé hajlékony, mondták.

PRODUCER

Hajlékony? Most mondd meg te is: hogy a francba tegyek be termékeket ezekbe a jelenetekbe? Nácik, lovagok, románok.

MŰVÉSZNŐ

Végül is románok nincsenek, csak egy... a milicista. A többi erdélyi.

PRODUCER

Kommunista erdélyiek... Hová tegyem be? Szénsavas üdítőt meg mobil telefont?

BOMMEL

Beszéltél a forgatókönyvíróval? Találjon ő ki valamit. Például, nem mintha az én dolgom lenne ezen gondolkodni, erre te meg az asszisztenseid vagytok busásan megfizetve, de például nem lehetett volna azt a romániai jelenetet előrébb hozni az időben?

PRODUCER

Megpróbáltuk, de a forgatókönyvíró nem egyezett bele.

BOMMEL

Rúgjuk ki. Megírja más.

PRODUCER

Tomi! Milyen könnyű neked rugdosódni! Egy sikerszerzőről beszélünk, nélküle sztori sincs, elviszi magával, a jogokkal együtt! Próbáltam egyezkedni vele, de tudod, hogy ezek a határontúliak milyen érzékenyek ezekre a dolgokra...

BOMMEL

Milyen dolgokra?

PRODUCER

Hát a határontúli dolgokra. Arra sem tudtam rávenni, hogy ne nevezze a rendőrt milicistának! Mert náluk Erdélyben ez így volt! Azt mondja, így hiteles!

BOMMEL

Nézd, fejezzétek be a forgatást, majd aztán lemegy az adón, amikor kerül valaki, aki kifizesse a költségeit. A gázsikat amúgyis ki kell fizetnünk... A művész nő bizonyára nem ingyen alakít, igazam van, drágám? Önnek is vannak gázsámlái!

MŰVÉSZNŐ

Kinek nincsenek... De azért szeretném, ha már meglesz... hogy be is mutassák a filmet...

BOMMEL

Oh, tetszik hozni vagy nyolcvanöt lepedőt – és most milliókról beszélek! –, és semmi gond, betesszük a műsorrácsba!

MŰVÉSZNŐ

Nincs nekem annyi pénzem!

BOMMEL

Nekünk sincs, sajnós.

TITKÁRNŐ

Krízis van.

PRODUCER

Tomi, Lajoska most beszél kóláékkal... Legalább a szénsavast be tudnánk erőltetni, úgy néz ki. Szerintem ne döntsünk elhamarkodottan.

BOMMEL

Nem döntünk. Én döntök.

PRODUCER

Persze, persze, elnézést...

BOMMEL

Ma befejezitek a forgatást. Ha lesz pénz, lemegy. Ha nem lesz pénz, marad a fiókban.

PRODUCER

Esetleg más csatorna is bemutathatja!

BOMMEL

Most úgy teszek, mintha nem hallottam volna ezt. Mondtál valamit, Bernadette?

TITKÁRNŐ

Nem mondott semmit. Az igazgató úr nem hallotta. Ezt a fenyegetőzést.

PRODUCER

Lajoskám! Megkaptad a számot? Lajos! *(Feldúltan kirohan)*

BOMMEL

(A titkárnőjének) Mit is mondtam, hová megyünk innen?

TITKÁRNŐ

Vissza az irodába. Az ebéd helyett iktattuk be ezt a munkalátogatást.

Belép Sennei művész úr, milicista egyenruhájában.

SENNEI

Azért ez már felháborító! Megértem, hogy mindenki ennek a két pattanásos tini celebkének a seggét nyalja, de azért smárolni igazán elvonulhatnának valami diszkrétebb helyre. Felfordul a gyomrom.

MŰVÉSZNŐ

Kik smárolnak?

SENNEI

(Észbekapva) Jaj! Elnézést... *(A művésznő elvörösödve kirohan)*

TITKÁRNŐ

(Végigmérve Sennei egyenruháját) Nem is tudtam, hogy vasutasok is szerepelnek ebben a filmben. Jó nagy marhaság lehet...

BOMMEL

Sennei művész úr... Elnézést, bizonyára a titkárnőm nem ismerte fel ebben a vasutas egyenruhában...

SENNEI

Nem vasutas! Milicista! Egyébként nem lényeg... Látom, hogy nem az eszéért alkalmazták...

BOMMEL

Csipem a humorát, művész úr! Na, további jó munkát kívánok, mi nem zavarunk itt tovább!

Bommel és titkárnője kimennek. Bejön VÁJNER, volt Salasváry.

VÁJNER

Gyula, mikor kezdünk?

SENNEI

Honnan tudjam? A sztárok csókolóznak, Vadóczy most tudta meg, szerintem még eltart a cirkusz egy ideig.

VÁJNER

Kik csókolóznak?

SENNEI

Hát kik? Az a Tété meg a ribanc.

VÁJNER

Melyik ribanc?

SENNEI

Bidé, vagy kicsoda. Az a sorozatos.

VÁJNER

Jaj, az a ribanc. Mert ezek Vadóczyval együtt vannak. Tídsé meg Vadóczy. Nekik lehet csókolózni.

SENNEI

És ki az a Tídzsé?

VÁJNER

Hát a kölyök. A király.

SENNEI

Az nem Tété? Ezt írták a lapok.

VÁJNER

Gyula... Tídzsé. Úgy ejtik.

SENNEI

Kik ejtik úgy?

VÁJNER

Mindegy, Gyula. Ne foglalkozz ezzel. Akkor vajon kezdünk?

SENNEI

Miért tőlem kérded?

VÁJNER

Igaz, Gyula. Csak kérdem én is. Hogy hozzászóljak a témához.

SENNEI

Akkor jó. Mondd, Vájner művész úr, neked mennyit fizetnek?

VÁJNER

Nekem? Keveset.

SENNEI

De mégis?

VÁJNER

Kicsi a költségvetés, azt mondta a ribanc.

SENNEI

Melyik ribanc? Az a Bidé? Bizsu?

VÁJNER

Á, nem az. A rendező. A producer. A mindenhez értő.

SENNEI

Jaj, az a ribanc...

VÁJNER

Az. Kicsi a költségvetés. Kérem tőle: akkor miért nagy művészeket akar a filmbe? Tudod, mit válaszolt?

SENNEI

Mit?

VÁJNER

Hogy a nagy művészeknek is meg kell élniük valamiből. A dicső múltból nem lehet.

SENNEI

Á, dehogynem. Csak jól meg kell szólni, hogy legyen íze!

VÁJNER

Meg öblögetni állami kitüntetéssel.

SENNEI

Savanyúság helyett.

VÁJNER

Valahogy úgy. Igen.

SENNEI

És gondolom, te megsértődtél arra, amit mondott...

VÁJNER

Vérig.

SENNEI

És jól lecsaptad a telefont.

VÁJNER

Á, ezeket nem lehet lecsapni. Odavágod, és fizetsz egy rakás pénzt, hogy megjavítsák. Kinyomni meg... Hát az enyémen olyan kicsi az a piros gomb... Fel kell tennem a szemüvegem, hogy megtaláljam.

SENNEI

Szóval azért jól megmondtad neki.

VÁJNER

Persze. Miután megtaláltam a piros gombot. Megmondtam én, ne félj! Csak hát, beszéljünk halkabban, még megtalálja hallani, és ugrik a kis költségvetés kicsi fizetése.

SENNEI

Nem akarsz megmondani?

VÁJNER

Mit?

SENNEI

Hogy mennyit kapsz ezért.

VÁJNER

Á, miért titkolnám?

SENNEI

Hát mert nem mondod meg, azért! Kerülgeted itt, mint macska a forró kását!

VÁJNER

Miért, te mennyiért ugrottál be?

SENNEI

Én? Hetet ígérték.

VÁJNER

Hetet? És te elvállaltad?

SENNEI

Én el. Muszáj.

VÁJNER

Hétért? Na, akkor te jó nagy hülye vagy! *(Nevet)*

SENNEI

Miért? *(Egyre idegesebb)* Te mennyit kapsz?

VÁJNER

Hát szintén hetet.

SENNEI

Akkor tényleg jó hülyék vagyunk.

VÁJNER

Azok.

SENNEI

Rágyújtunk?

VÁJNER

Most szoktam le.

SENNEI

Mikor?

VÁJNER

Két perce. Akkor szívtam az utolsót.

SENNEI

Akkor még ne szokjál le. Gyere, gyújtsunk rá odakint.

VÁJNER

Rendben. Amúgyis szeretem ezt csinálni. Naponta akár tízszer is leszoktam szokni.

SENNEI

Szokod a leszokást?

VÁJNER

Feltölt energiával a sok sikerélmény. Sikerült megint leszoknom, ujjongok magamban.

Kimennek

Belépnek L, A POLITIKUS és HÓHÉR

HÓHÉR

Képviselő úr, ez lenne az.

L, A POLITIKUS

Szép terem. Szóval ez a színház?

HÓHÉR

Ez, kérem alázatosan, képviselő úr.

L, A POLITIKUS

Ne mind szólítson képviselő úrnak... A barátja vagyok.

HÓHÉR

Köszönöm! Akkor hogyan szólíthatom?

L, A POLITIKUS

Barátomnak. Az megfelel. Azok vagyunk.

HÓHÉR

Barátom? Rendben. Ön meg szólíthat Dezsőnek.

L, A POLITIKUS

Dezsőnek?

HÓHÉR

Az a nevem.

L, A POLITIKUS

Persze, elnézést... Dezső, tudja, miért vagyok itt.

HÓHÉR

Őszintén? Fogalmam sincs.

L, A POLITIKUS

Ne csinálja ezt velem, Dezső. Biztosan sejti...

HÓHÉR

Nem, őszintén nem... barátom.

L, A POLITIKUS

Nem véletlen, hogy mi most itt állunk, ketten.

HÓHÉR

A színpadon.

L, A POLITIKUS

Egy állami kulturális intézmény színpadán, hogy pontosabb legyek. Tudja, a kultúrát mi finanszírozzuk.

HÓHÉR

Önök?

L, A POLITIKUS

Mi, az állam. Most mi vagyunk az állam.

HÓHÉR

Jaj igen, persze.

L, A POLITIKUS

És mi tudjuk, hogy ön... vagyis te, kedves Dezső... hisz hagyjuk most a formásokat... Szóval, hogy te nem voltál benne azokban a dolgokban, amelyek ezelőtt történtek itt.

HÓHÉR

Ezelőtt?

L, A POLITIKUS

Mielőtt mi lettünk volna az állam. Amikor nem mi voltunk.

HÓHÉR

Jaj, vagy úgy! Nem, semmiképp sem voltam benne a dolgokban... Sőt, eléggé ki voltam taszítva. Csak ilyen kis szerepeket játszottam, tudja? *(Fejébe húzza a hóhérmaszkot)* Még az arcom sem látszik, hát tudja, képviselő úr, hogy az milyen érzés egy színésznek?

L, A POLITIKUS

Színésznek biztosan rossz, de tudd meg, hogy azért vannak olyan szerepek, ahol jobban értékelik az arcnélkülieket... De ez már politika, Dezső.

HÓHÉR

(Leveszi a maszkot) Az ember mindent megtesz a hivatásáért.

L, A POLITIKUS

Na, látod? Mi szeretjük az ilyen embereket. Az elkötelezetteket.

HÓHÉR

Az jó, ha szeretik az embert.

L, A POLITIKUS

Még mindig nem sejtod, miért téged kértelek meg, az összes alkalmazott közül, hogy bemutasd az önkormányzati intézményt?

HÓHÉR

A színházat?

L, A POLITIKUS

Azt.

HÓHÉR

Nem.

L, A POLITIKUS

(Közelebb húzza magához, diszkrétebben) Mi szeretnénk megváltoztatni a dolgokat.

HÓHÉR

A dolgokat?

L, A POLITIKUS

Nézd, nincs értelme tagadni, itt azért történtek sajnálatos események. Ami nekünk nem volt jó. Az intézmény sajnos beleesett abba a csapdába, hogy szócsövükké váljon azoknak.

HÓHÉR

Azoknak?

L, A POLITIKUS

Most mondd meg te is, normális lenne ezek után, ha annyiban hagynánk? Ha nem változtatnánk meg itt a dolgokat?

HÓHÉR

Képviselő úr...

L, A POLITIKUS

Mi meg rögtön rád gondoltunk, Géza. Dezső. Rád, mint olyan emberre, aki már bizonyította, hogy képes megváltoztatni a dolgokat. Aki elkötelezett.

HÓHÉR

És mit kellene nekem megváltoztatnom?

L, A POLITIKUS

Az intézményt, Dezső. Ehhez megkaphád tőlünk a teljes támogatást. Ezt megígérhetem.

HÓHÉR

Én még mindig nem értem.

L, A POLITIKUS

Direktor úr! Hogy lehet ezt nem érteni, direktor úr!

HÓHÉR

Direktor? Én?

L, A POLITIKUS

Na végre, Dezső! Leesett?

HÓHÉR

Pjú... Azt a mindenségét... Nem gondoltam volna... És mi lesz... Mi lesz Kenézzel?

L, A POLITIKUS

Kenéz lelép. Az ő ideje lejárt. Akikkel aláírta a szerződést, nincsenek már.

HÓHÉR

De miért? Tett ő...

L, A POLITIKUS

Tudod mit tett ő, Dezső? Megmondom, mit tett: leszarta a kalapács nyelét. Már elnézést. De mi egy színházat nem azért tartunk fenn, hogy ezt tegye, műsoridőben. Meg kell végre – és mindenkorra – érteni, hogy mi a felelőssége azoknak, akik embertömegek előtt nyitják ki a szájukat. Mindazok befolyási tényezők a politikai színtéren, direktor úr. Kit folyásolnak be? A tömegeket. A nézőket.

HÓHÉR

És most politikai előadásokat kellene nekem...

L, A POLITIKUS

Dehogy, Dezső, semmi politika. Szerinted még járna valaki színházba, ha innen is az dőlne a nyakukba? Láttad, mennyi volt a nézettségünk a legutóbbi választásokon? Az emberek hányan a politikától.

HÓHÉR

De akkor én nem értem...

L, A POLITIKUS

Te csak játszod velem a naivat! *(Tréfásan fenyegeti)* Nagyszerű alakítás, művész úr!

HÓHÉR

Becsületszavamra...

L, A POLITIKUS

Nézd, nem fog ez így egyből menni, nem akarok neked felelőtlenül ígéretet tenni. Kenéz nem fog csak úgy önszántából lelépni. De ahhoz megvan nekünk az eszköztárunk, a tehetségünk, hogy rávegyük. Ha figyelted, mostanában megszorodtak a rosszmájú kritikák, írások a lapokban...

HÓHÉR

Mi köze a színházi kritikának...

L, A POLITIKUS

Ahhoz semmi, mi a koncepcióra megyünk rá, nem a konkrét előadásokra, mi képesek vagyunk látni a szélesebb horizontot is, Dezső. Nem hagyjuk csak úgy a véletlenre a dolgokat. Láttad, hogy a múlt héten pénzügyi ellenőrzés is volt.

HÓHÉR

Igen, láttam, itt ültek pár napot.

L, A POLITIKUS

És nem elégedetten távoztak, az az igazság. Nagy bajok vannak itt, Dezső. Nagy bajok.

HÓHÉR

A pénzügyekkel?

L, A POLITIKUS

(Nevet, közben furcsán néz Hóhérra, hosszasan nevet) Hehe... A pénzügyekkel... Mindennel, Dezső.

HÓHÉR

Az nem jó.

L, A POLITIKUS

Dezső, én most csak egy rövid választ várok tőled, ez a célja a mai első találkozásunknak.

HÓHÉR

Választ? Mire?

L, A POLITIKUS

Dezső, csak hogy tudjad. Én mindenképp téged akarlak. De azért voltak más hangok is, más vélemények. Vannak még elkötelezett emberek itt, a kollegáid közt. De én mindenképp ragaszkodom hozzád.

HÓHÉR

Köszönöm, képvise... barátom.

L, A POLITIKUS

Akkor számíthatunk rád? Benne vagy?

HÓHÉR

(Suttogva, titkolózva) Mármint, hogy én... a direktor... Kenéz helyett...

L, A POLITIKUS

A mi támogatásunkat élvezve!

HÓHÉR

(Gondolkodik egy keveset, majd belecsap L kezébe. Hosszasan kezet ráznak) Benne vagyok!

L, A POLITIKUS

Remek! Úgy érzem, hogy ez egy szép, gyümölcsöző barátság kezdete. Sok szép dolgot fogunk véghezvinni mi közösen.

HÓHÉR

Én és a képviselő úr?

L, A POLITIKUS

Mi, az önkormányzat, a politikai faktor és te, a kulturális intézmény. Nagyon szép dolgokat!

HÓHÉR

Köszönöm a bizalmat, megpróbálok megfelelni az elvárásoknak.

L, A POLITIKUS

Figyelj csak, Dezső. Már most az elején, hogy aztán ne legyen ebből vita, ne legyenek nézeteltérések... Van egy rövid listánk.

HÓHÉR

Lista?

L, A POLITIKUS

Itt a fejemben. Tudod, Kenéz nem tudta volna elkövetni ezt... egyedül... Mert ha jól megnézzük azt az elméleti kalapácsnyelet, amiről beszéltünk, túl nagy piszok van rajta, kérlek szépen, hogy azt egyedül Kenéz szarta volna oda. Már elnézést.

HÓHÉR

Nem csak egyedül kell mennie?

L, A POLITIKUS

Ezt szeretem, direktor úr! Az egyenes beszédet!

HÓHÉR

De nem hosszú az a lista, nem igaz?

L, A POLITIKUS

Iciri-piciri... Alig egy ujjnyi, ha egymásra teszed azt a huszonnégy oldal nevet! Csak vicceltem, ne sápadj el! Pár név, ennyi. Azok, akik tényleg nem felelnek meg, és politikailag nem vállalhatóak. Ennyi. Te meg nézd a jó oldalát: helyettük azt hozol, akit akarsz. Természetesen, azért jó lenne, ha mi is vethetnénk egy pillantást a hozandó személyek listájára... Azért jó, ha kétoldalúan fog működni a dolog, direktor úr...

HÓHÉR

Az csak természetes.

L, A POLITIKUS

Van, amire írd a neveket, ha diktálom?

HÓHÉR

(Előhúzza a jegyzetfüzetet és az írószert) Van.

L, A POLITIKUS

Csodálatos, te aztán tényleg egy felkészült ember vagy!

Átkarolja a hóhér vállát, a háttérbe vonulnak, jegyzetelnek.

Belép Sennei és Vájner, Sennei a milicista, Vájner az SS egyenruháját igazítja.

SENNEI

Mit mondtam, hogy ne siessünk? Még senki sincs itt. Azt mondták húsz perc szünet!

VÁJNER

Mi legalább pontosak vagyunk, Gyula.

Belép Művésznő, Bizsu tanácstalanul követi.

BIZSU

Zsófi, ne csináld már... Ez csak egy semmiség, tudod, hogy én TJ-vel kavartam, mielőtt még összejöttetek volna... Benne voltunk az összes bulvárlapban! Csak elnosztalgiáztunk egy kicsit...

MŰVÉSZNŐ

Hagyjál! Hagyjatok!

BIZSU

Mit kell ezen így felszívnod magad? Végül is nem dugtunk, vagy ilyesmi... Egy kis nyálcsere, ennyi, mintha ugyanabból a pohárból ittunk volna. Olyan szarul érzem most magam... Mondd, hogy nem haragszol, hogy minden oké... Megígérem, befejezzük a marhaskodást, ezentúl nem smacizunk, oké?

SENNEI

Még mindig szünet van?

MŰVÉSZNŐ

Kezdjük már egyszer! Legyen vége az egésznek!

BIZSU

Akkor nincs hari? Béke van?

MŰVÉSZNŐ

Fogd be a pofád! Te velem nem beszélgetsz, világos?

BIZSU

Ó, fújd fel magad, pukkadj ki! Én csak szerettem volna tisztázni a dolgokat.

MŰVÉSZNŐ

Velem még soha... senki... nem bánt így... Mint ez a tejfelesszájú kölyök... Ki vagyok én, hogy ezt érdemlem? Ki vagyok én, hogy meg meri tenni ezt velem?

L, A POLITIKUS és Hóhér előlépnek a háttérből.

L, A POLITIKUS

(Zavart mosollyal) Elnézést... Itt felejtettem magam, nem tudtam, hogy ilyen hirtelen kezdenek... Már itt sem vagyok, nem zavarom tovább az előadást!

MŰVÉSZNŐ

(Hisztérikusan) Ez nem előadás! Ez a szünet! Ez maga a valóság! Istenem...

L, A POLITIKUS

(A hóhérnak) Akkor direk... Dezső... Tartjuk a kapcsolatot!

HÓHÉR

Mindenképp! Vizontlátásra, képviselő úr! Barátom!

L, A POLITIKUS

(Megtörpan VÁJNER előtt, ámulva, őszinte csodálattal nézi az SS egyenruháját. Megtapogatja az anyagát) Ez igen! Ezt a dizájnt azóta sem tudták überelni! Micsoda tekintélyparancsoló szabás! Hol csináltatták?

VÁJNER

Nem tudom, a kellékeseket kell kérdezni...

L, A POLITIKUS

A kellékeseket. Rendben. *(Visszafordul Hóhér felé)* Szerencse, hogy neked nem ilyen szereped van, Dezső! Ha egy ilyen fotó megjelenne rólad, feledhetnénk el az egészet! Tudod, mekkora szájuk van azoknak... Semmiképp nem lennél vállalható, ha így feszítenél a lapok címlapján... Vizontlátásra!

L, A POLITIKUS kimegy.

SENNEI

Ez nem izé volt?

VÁJNER

Akkor kezdünk? Hol a rendezőnő?

Belép PRODUCER, nyomában lohol LAJOSKÁM

PRODUCER

Emberek! Egy kis figyelmet kérek! *(Tapsol)* Mindenki itt van? Itt járt a programigazgató, Tamás, sajnos rossz híreket hozott. Egy kis fennakadás van a projekt költségvetésében...

VÁJNER

A kis költségvetéssel?

PRODUCER

De én azt mondtam neki, hogy a művészet előtt a pénz nem lehet akadály. Mi befejezzük azt, amihez hozzákezdünk. Egy csapat vagyunk, emberek! Nem fogunk meghátrálni a nehézségek előtt!

HÓHÉR

(Leveszi a hóhérmaskot és ledobja) Szeretném bejelenteni, hogy én kilépek a filmből.

MŰVÉSZNŐ

De a gázsinkat megkapjuk, ugye?

BIZSU

Nekem szerződése van, alá van írva!

SENNEI

Akkor most vége a szünetnek, vagy nem?

PRODUCER

Mégis hogy gondolod ezt, Dezső? Vedd csak vissza!

HÓHÉR

Miért? Majd felveszi más, úgysem látszik az arcom! Nekem most más terveim vannak!

PRODUCER

Állj meg, Dezső, nem mész sehová! Dezső!

Hóhér kimegy.

PRODUCER

Hadd el, Dezső, majd én gondoskodom rólad! Soha többé nem fogsz te képernyőre kerülni, azt garantálom! A mi csatornákat elfelejtheted! A bulvárszereplést is! Lajoskám! Mit állsz itt, mint egy rakás szerencsétlenség? Vegyed fel, te leszel az utolsó jelenetre a hóhér!

Lajoskám felveszi a maskot.

VÁJNER

Akkor most mi a helyzet? Forgatunk vagy nem?

PRODUCER

Természetesen forgatunk! Az aláírt szerződésben szereplő összegeket megkapjátok, ne idegeskedjete! Itt a csapaton van most a lényeg, az alkotói munkán! Nem hagyhatjuk, hogy egy ilyen apróság akadályozzon, mint a pénz hiánya...

MŰVÉSZNŐ

Én nem értem... Valaki magyarázza el nekem is!

PRODUCER

Bizonyítsuk be, emberek, hogy mi igazi művészek, alkotó emberek vagyunk! *(Tapsol)* Huszonkettedik jelenet, gyorsan, gyorsan! Mindenki a helyére! *(Kifelé indul, mindenki a helyét keresi)* Minket az nem érdekelhet, hogy nincs pénz! *(Mint kiakadt lemezjátészó, az utolsó két szó és az eközben végbemenő mozdulatok ismétlődnek, a fény villogni kezd)* Nincs pénz... nincs pénz... nincs pénz... nincs pénz... nincs pénz... nincs pénz...

EPILÓGUS

Hirtelen elsötétül minden. A vaksötétben egy gépi hang hallatszik, a mondatok közt idegesítő hangjelzés, sípolás.

HANG

Trón program rendszerhibával leállva. Trón program rendszerhibával leállva. Trón program rendszerhibával leállva. Trón program rendszerhibával leállva.

Felgyúlnak a fények, az üres szín közepén egy hi-tech trón, monitorokkal körbevéve. A trónon a JÁTÉKOS (volt Henrik király, Sanyika illetve TJ) ül. Elgémberedett mozdulatokkal lefejtí fejeéről a fülhallgatót, a fél arcát eltakaró szemüveget. Fáradtan piheg.

Visszateszi fejére a szerkezetet, visszaül a trónra. Megnyom egy gombot, sóhajtva hátradől.

HANG

Trón program töltődik. Trón program huszonöt százalékon. Helyszín betöltve. Trón program ötven százalékon. Alaphelyzet betöltve. Trón program hetvenöt százalékon. Karakterek betöltve. Indításhoz nyomja meg a Start gombot. Trón program száz százalékon. Trón program betöltve. Kérem, nyomja meg a Start gombot. Trón program betöltve. Kérem, nyomja meg a Start gombot.

Szín elsötétül.

VÉGE